

DIRVA

Nr. 78

Liepa-July 10, 1962

Cleveland, Ohio

Pats neparagavęs - nežinai

LIEPOS 15 PRASIDĖSIANČIOS NAUJOS AMERIKIEČIŲ-SOVIETŲ DERYBOS IŠPLAUKIA IŠ NEPALŪZTANCIO VALSTYBĖS DEPARTAMENTO TIKĖJIMO, JOG ABIEM VALSTYBĖM REIKIA SUSITARTI TAM, KAD IŠVENGUS ŠANTAŽO IŠ SILPNESNIŲ SAJUNGININKŲ: PRANCŪZIJOS IR KINIJOS. — SAVO KELIŲNĖM Į BERLYNĄ KENNEDY IR CHRUSČIOVAS TARP KITKO SIEKĖ TO PATIES — IZOLIUOTI SAVO SAJUNGININKĄ, O VIS DĖLTO: SOVIETŲ SIENOS VAIZDAS KURIAM LAIKUI PREZIDENTĄ TAIP SUKRĖTĖ, KAD JIS SUBEJOJO SAVO POLITIKOS TEISINGUMU.

Vytautas Meškauskas

"Nuolatinė pažanga atskirų atominės galybės centrų tiek komunistiniame, tiek ir Vakarų blokuose gali sudaryti tiek Jungtinėms Amerikos Valstybėms, tiek ir Sovietų Sąjungai kritišką situaciją, kai vienas iš JAV ar Sovietų Sąjungos sąjungininkų pabandytų tokia būkle pasinaudoti ir abiejų valstybių prestižą išnaudoti savo naudai.

Tokios situacijos, kiekvieni metu galinčios išsirutulioti į nenorimą teisioginį konfliktą, abi valstybės -- JAV ir Sovietų Sąjunga -- turėtų visomis priemonėmis vengti. Ir vien jau tas patiesina derybas su Sovietų Sąjunga...

Didžiausias pavojus tiek Sovietų Sąjungai, tiek ir JAV, glūdi atominio apsiginklavimo išsiplėtime, visų pirma Kinijoje ir Prancūzijoje."

Taip samprotavo savo memorandume apie tarptautinę padėtį ir JAV užsienio politikos tikslus Massachusetts Institute of Technology profesorius Walt Rostow, dabar Valstybės Departamento planavimo skyriaus viršininkas. Tas memorandumas, pritaikant jo principus kasdieną besikeičiančiai būklei, sudaro

dabartinės JAV užsienio politikos pagrindą. Jį turint galvoje, lengva suprasti dabartinės administracijos norą būtina susitarti dėl atominių bombų bandymo uždraudimo ir viltį, kad tokį reikalą įžūtės ir Kremlius.

Į tokios galvosenos rėmus tinka ir abi paskutinės Kennedy bei Chrusčiovo kelionės. Kennedy savo kelione siekė pakirsti de Gaulle autoritetą ir prestižą. Chrusčiovas to paties siekė Kinijos atveju ir sušaukęs savo sateitus Rytų Berlyne pasiūlė JAV susitarti dėl atominių bombų bandymo uždraudimo, tokiu būdu padidindamas amerikiečių viltis, kad Rostowas teisingai samprotavo. Bet, būdamas gudrus politikas ir matydamas amerikiečių norą žūt būt padaryti kokią nors pradžią atominių ginklų kontrolei, jis tą savo pasiūlymą susiejo su reikalavimu legalizuoti dabartinę padėtį Vidurio ir Rytų Europoje.

Dėl tokio susitarimo liepos 15 d. prasidės naujos derybos Maskvoje, kur JAV atstovaus Averell Harriman, apie kurį pakartotinai sklinda gandai, jos jis pakeistas Dean Rusk Valstybės Sekretoriaus kėdėje. Kai kurias viltis,

kad Harrimanui vis dėlto nebus lengva sutikti su visais sovietų reikalavimais, sukėlė prezidento Kennedy kalba Berlyno Schoenebergo rotušėje, kuri jį pareiškė:

"Pasitaiko Europoje ir kitose pasaulio dalyse tokių, kurie teigia, kad su komunistais galima bendradarbiauti. Jie turėtų atvykti į Berlyną."

Tie žodžiai buvo įtraukti į kalbos tekstą, kurį paruošė prezidento kalbų autorius Ted Sorensen. Tie žodžiai labai patiko berlyniečiams -- to Sorensen ir siekė -- tačiau nustebino Dean Ruską, kuris su tos kalbos tekstu nebuvo iš anksto susipažinęs. Kadangi tie žodžiai, galima sakyti, nebuvo natūraliai išplaukę iš JAV užsienio politikos, kuri siekia susitarimo su sovietais, D. Rusk pageidavo tam tikros korektūros. Buvo sutarta, kad į sekančią kalbą -- Berlyno Laisvajame Universitete -- prezidentas įtrauks du sakinius, kurių nebuvo jau atspausdintame ir žurnalistams išdalintame kalbos tekste. Žurnalistai nustebo išgirdę visai kitokią kalbos pradžią. Būtent, prezidentas pareiškė:

"Kaip aš šiandien prieš piet sakiau (Schoenebergo rotušėje), aš nesidžiaugiu galimybėmis, kurios atsirado pasaulyje tautų frontams. Aš netikiu, kad demokratų gali sėkmingai joti ant tokio tigro; į ką aš tikiu, yra reikalas didžiosiomis valstybėmis bendradarbiauti, kad išgelbėjus žmonių giminę nuo jai gresiančio sunaikinimo".

Tais neaiškiais sakiniiais -- teigimu, kad sakęs tai, ko iš tikro nesakė -- prezidentas bandė išblaškyti tą karingą įspūdį, kurį jis padarė tos pačios dienos rytą "Ich bin ein Berliner" kalba. Jis vėl grįžo prie Rostowo tezės, nors, apamai imant, viešnagė Berlyne ir ypač trumpas vizitas prie sovietų sienos prezidentui padarė labai stiprų įspūdį, ką, jis išreiškė šį sykį savo, bet ne Sorenseno žodžiais:

"Pasaulyje pasitaiko tokių dalykų, kuriuos turi pats pamatyti, kad jais tikėtum."

Vienas iš tokių dalykų, kurį prezidentui ir jo patarėjams reikia patiemis pamatyti ir paragauti, atrodo, ir toliau lieka -- komunizmas.

* STALINISTO MIHAILO SUSLOVO paskyrimas vadovuoti Kremliaus delegacijai derybose su Raud. Kinijos atstovais Maskvoje aiškinamas Kremliaus politikų siekimu derybas išlaikyti ideologinėje plotmėje, neliečiant nei Chrusčiovo nei Mao asmeniška, nei jų užsienio politikos kryptį. Suslovo uždavinio esąs sulaukyti abi puses nuo galutinio skilimo.

Išpūdingas vaizdas iš Tautinių Šokių šventės Chicagoje.

V.A. Račkausko nuotrauka

MEILĖS DEMONSTRACIJA LIETUVAI

II-ji JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė, 1963 m. liepos mėn. 7 d. Chicagoje praėjo dideliu pasisekimu, triumfaliskai. Šventėje dalyvavo iš visos šiaurės Amerikos apie 1000 šokėjų, jų skaičiuje apie trečdalis -- pradžios mokyklų moksleivių. Publika buvo pilnutėlis amfiteatras, talpinas apie 8,000! Šventę

sveikino Chicagos burmistro R. J. Daley, paskelbusio šventės dieną -- lietuvių dieną Chicagoje, atstovas.

Šventės programos vadovas, nenuilstamasis mūsų šokio puoselėtojas, Liudas Sagys, uždavinį atliko sėkmingiausiai, žavėtinai. Programos pranešėja (lietuvių ir anglų kalbomis) talentingoji filmo ir televizijos ak-

torė Rūta Lee - Kilmonytė. Ta proga išsamesni straipsniai apie šventę ir jos programos pranešėją tilpo šeštadienio laidoje didžiuose vietos laikraščiuose. Rūta programą vedė įspūdingai, šauniai ir giliai lietuviškai. "Lietuvos aš nemačiau, bet myliu ją aistringai"... prisistatė Rūta šokėjams ir publikai... Nėra pasaulyje jėgos, kuri iš mūsų širdies išimtų meilę Lietuvai -- toliau deklaravo Rūta. Jos žodžius dėmesingai priėmė šokėjų šimtinės. Tad ir visą šią didelę, gražiausią pravestą ir paruoštą šventę, galima drąsiai laikyti -- didžiule meilės Lietuvai demonstracija!

Platesnis šventės aprašymas ir vaizdai bus vėliau.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* BELGIJOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIS HENRY SPAAK, lankantis Charkove, kalbėjosi su Chrusčiovu.

Vakariečių diplomatai stengiasi patirti Kremliaus galimus politinius posūkius, ryšium su skilimu tarp Sov. Sąjungos ir Raud. Kinijos.

Chrusčiovo pasiūlymas susitarti dėl atominio nusiginklavimo, lydimas nepriimtino Vakarams "priedo" -- nepuolinio sutarties tarp NATO ir Varšuvos pakto valstybių, yra būdingas Kremliaus diplomatinis zig-zagas: siūlyti ką nors priimtino kartu su nepriimtiniu priedu.

* GELENŽINKELIČIŲ UNIJOS ATMETĖ visus darbo sekretoriaus W. Wirtz pasiūlymus susitarti, kad išvengus streiko. Streikas gali būti išvengtas tik prezidentui įsikišus ir Kongresui priėmus spec. įstatymą, paskelbiantį streiką kenksmingu krašto ūkiui ir saugumui.

* ARGENTINOS PREZIDENTO IR GUBERNATORIŲ RINKIMUOSE IŠJUNGTI PERONISTŲ IR KOMUNISTŲ KANDIDATAI. Tų organizacijų reikšmės tačiau nėra nutildytas ir jis pasirodo tuščių balsavimo blankų įteikimu, protesto demonstracijomis. Balsavimo būstines saugo kariuomenė. Į prezidentus kandiduoja Dr. Illia, buvęs prezidentas atsargos gen. Pedro Aramburu ir Dr. O. Alende.

* SOV. UKRAINOS "PREMIERAS" VLADIMIR ŠČERBITSKY atleistas iš pareigų ir paskirtas Dnepropetrovsko pramonės kombinato partijos komitetan. Priežastys tokios degradacijos dar nebuvo paskelbtos.

* AUGANTIS SOVIETŲ ŠNIPŲ AKTYVUMAS JAV, lydimas vis garsesnių Chrusčiovo "taikios koegzistencijos" šukių, painioja ir dviejų brolių Kennedy politiką. Kai Robertas skelbia apie vis didėjantį ir besiplečiantį Sovietų šnipų tinklą Amerikoje, prezidentas siunčia delegaciją Maskvon tartis dėl nusiginklavimo.

Šiandien ir rytoj

DĖL mėlynakės rusės Larisos vos nesugriuvu Lumumbos universitetas Maskvoje. Keli šimtai ten studijuojančių negrų studentų protesto ženklai buvo nutraukę studijas.

Ne pirmą kartą dėl gražios moters keičiasi istorijos eiga. Tokią rolę galėjo suvaidinti ir blondinė Larisa, gimusi Komsomolskaja Pravda redaktorių fantazijoje, norėjusių įspėti rusaites nesusidėti su spalvotaisiais studentais...

Komjaunulių organas atspausdino tūlos Larisos jaudinančią istoriją. Ši maskvietė komjaunulė, atmetusi Aliošos meilę ir įsimylėjo į Maskvoje studijuojantį spalvotąjį Mahmudą, kuris pakeitė jos gyvenimą. Kai Mahmud baigė Maskvos universitetą mokslus, Larisa už jo iškėjo ir išvyko į jo tėvynę, kur prasidėjo jos tragedija. Mahmudas pasirodo jau buvo vedęs, turėjo keletą žmonių ir būrį vaikų. Po kiek laiko jis pardavė Larisą vienam savo draugui į haremą. Ji bandžiusi pabėgti, bet naujasis "savininkas" ją pagavęs ir vėl susigrąžino į haremą.

Ir laikraštis reportažą baigė šiais žodžiais: "Jei vieną dieną mums pavyks išlaisvinti Larisą, mes parašysime plačiau. Bet ar pasisėks?"

★

PASIRODŽIUS reportažui, tuojau užprotestavo Maksvoje studijuoją arabų studentai, pareikalaudami duoti tikslus Larisos ir Mahmudo vardus ir aiškiai nurodyti kraštą, kur ji uždaryta, nes iš reportažo atrodo, kad ji yra arabų kraštuose. Komsomolskaja Pravda pradžioj bandė visai išsisukti. Vėliau arabus studentus užtikrino, kad Larisos nėra arabų kraštuose.

Tada užprotestavo Afrikos studentai, pareikalaudami redakcijos paskelbti, kad Larisos nėra Afrikoje...

Rusų redaktoriai iš naujo bandė išsisukti, bet prisipirti prie sienos prisipažino, kad visa istorija yra tik prasimanymas, gimęs jų fantazijoje. Afrikiečiai nebuvo patenkinti tokiu aiškinimu ir jų komitetas pasipiktino dėl rusų apartheidiškos laikysenos, kad visa istorija buvusi prasimanyta su tikslu rusų merginas atgrasinti nuo noro iškėti už užstieniečio...

Lariso fantomas parodė negrams, kiek yra melaginga sovietų propaganda Afrikoje, skelbianti, kad raudonoji vėliava pridedia visus vienodai, be rasės skirtumų. Taip, ji vienodai pridedia tik vergijoje!

★

DU NEGRAI studentai iš to paties kaimo Afrikoje, netikėtai susitiko Maskvos universiteto koridoriuje.

-- Ar tu jau senai Maskvoje?

-- Dar tik savaitė, O tu?

-- Jau trys mėnesiai.

-- Tarp mūsų kalbant, -- klausia pirmasis, -- ar tu esi šitiktinės komunistas?

-- Kodėl tu manęs klausai? Juk aš tau aiškiai pasakiau, kad čia esu jau trečias mėnuo...

(vg)

Lietuvių Tautinių Šokių šventės šokėjos Regina Česaitė, iš Chicagos, ir Laima Stančikaitė, iš Los Angeles, šventės išvakarėse prie Lietuvos laisvės paminklo Chicagoje padėjo gėlių vainiką.

V.A. Račkausko nuotrauka

Tautinių Šokių šventės atidarymas. Įnešamos JAV, Lietuvos ir Kanados vėliavos.

V.A. Račkausko nuotrauka

ROMANTIŠKA BIOGRAFIJA

J. JAKŠTAS

Žmogaus gyvenimo aprašymas autoriui yra nelengva pareiga. Čia jam tenka lukštenti asmens sielos gelmes pagal jo gyventą istorinę aplinką ir psichologijos duomenis. Tuo būdu jis turi ryžtis gvildinti individualybę, kurią, rodos, Goethe apibūdino šia reikšminga fraze: Individuum est ineffabile. Lietuviai būty: individas neišsakomas.

Didelių sunkumų akivaizdoje, paprastai autoriai gelbsti sau pasakodami daugiau apie aplinką, kurioje vaizduojamas asmuo gyvena. Tuo atveju išeina ne tiek asmens biografija, kiek jo gyventų laikų dėstymas. Kiti autoriai, sugebą daugiau išsilaikinti į vaizduojamo asmens dvasią ir į jos pasireiškimus istorinėje aplinkoje, kreipia dėmesį į pačios asmenybės vystymąsi. Klasiškų biografijų autoriai eina šiuo antrojo keliu ir kartais sukuria šedevrus. Trečios rūšies biografai yra literatai, kurie kuria biografinius veikalus gražiosios literatūros pavyzdžiu. Jiems pirmausia rūpi parinktais žodžiais, vaizdais ir posakiais žavėti skaitytojus ir patraukti jų dėmesį vaizduojamam asmeniui. Klasiškas šios rūšies biografijas kūrė vokiečių autorius Emil Ludwig, davęs populiarias Napoleono, Bismarcko, Roosevelt, Lincoln, Stalino ir kitas biografijas. Panašus į jį yra Amerikos isto-

rikas Harold Lamb, išpūdingai aprašęs Džingiskano, Tamerlano, Petro D., Jono Žiaurio ir pasakutinių metu Persų karaliaus Kyro ir kitų gyvenimus.

Antano Rūko praeitais metais pasirodęs "Vienišo žmogaus gyvenimas. Juozo Adomaičio -- Dėdės Šerno gyvenimo bruožai" skirtnas paskutinei biografijų rūšiai. Pagal šioms biografijoms būdingą tendenciją -- duoti skaitytojams išpūdingus vaizdus -- mūsų autorius ir rašo trumpais, kapotais vaizdeliais. Tuo būdu 192 p. oktavinio formato veikalas suskirstytas net į 36 skyrius; ir kiekvienas skyrius su išradinga antrašte, k. a. Voras šaukia, Sugriautos pilys, Nulaužtas medis ir kita. Paskiruose skyreliuose daugiausiai trumpai gribtelėjama kalbamo asmens buitės koks vaizdelis, apipintas autoriaus gražių, dažnu atveju hiperboliškų samprotavimų. Skyriai ar vaizdeliai sudėstyti kronologine tvarka, atseit, pagal asmens gyvenimo eigą, kaip istorijos moksle įprasta daryti. Bet tarp atskirų vaizdelių trūksta genetinio ryšio. Tat biografija spragota, kaip ir pats autorius antraštėje pažymi, jog tai "Gyvenimo bruožai".

Skaitant atskirus vaizdus vietomis pasigendama aiškumo ir dalyko motivacijos. Pav. rašoma, jog A. Š. nebaigęs Marijampolės gimnazijos grįžęs į Ukį. Kiek pa-

ukininkavęs, išvažiavo į Varšuvą studijuoti u-te gamtos mokslų. Čia skaitytojas tuojau galėtų klausti, kaip nebaigęs gimnazijos galėjo būti priimtas į u-tą. Jei būsimam Šernui šiuo atveju padaryta išimtis, būtų reikėję tai paaiškinti. Nuosekliai ir pagrįstai išdėstyta A. Š. "Varpo" redagavimas Tilžėje, jo pasitraukimas į Bremeną ir atvykimas į JAV (1895). Žinoma, ir čia dėstoma su autoriui literatūrai būdingais plačiais samprotavimais, ypač kur kalbama apie emigraciją, tiek senąją bajorišką, tiek naująsą -- masišką kaimiečių. Šiuo atveju autoriaus klystama, kai sakoma, kad T. Kosciūška "pralaimėjęs sukilimą, atsidūrė Šiaurinėje Amerikoje ir čia įsijungė į tuomet vykusią laisvės kovą". Iš tikrųjų, jis atvyko į Šį kraštą ir įsijungė į išsivadavimo kovą 1775 m. dar prieš sukilimą Lietuvoje ir Lenkijoje (1794), kur jis pralaimėjo. Tiesa, jis dar lankėsi JAV ir vėliau (1798). Bet šiuo metu jokiose kovose nedalyvavo.

Plačiausia ir esmingiausia knygos dalis skirta A. Š. gyvenimui JAV. Gražiai išryškintas jo uždaras, kabinetinio žmogaus būdas triukšmingoje Chicagoje. Nubrėžtas ir pirmųjų lietuvių kūrinių vaizdas šiame didmiestyje ir A. Š. sponsorius A. Olšausko atvykimas ir iškilimas. Skyriuje pavadintame "Didi pagarba"

Philadelphijos LB šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaigimo kalba mokyklos vedėja G. Močiūnienė. Sėdi iš kairės: taut. šokių mokytoja I. Bendžiūtė, Taut. Meno ansamblio vadovas L. Kaulinis, prof. A. Jurskis, mokyt. V. Muraška, kleb. kun. J. Čepukaitis, tėvų komiteto pirm. inž. J. Ardys, mokyt. O. Šalčiūnienė, vaikų darželio mokytoja S. Kanavičienė. V. Gruzdžio nuotrauka

įdomiai papasakota, kaip A. Š. pelnė prie savo literatūrinio Šerno vardo garbingą dėdės priedėlį.

Didžiausia A. Š. Amerikos gyvenimą liečianti knygos dalis skirta jo redaktoriaus darbui "Lietuvoje". Šiuo atveju būtų pravertę kiek esmingiau apibūdinti jo žurnalistinio darbo kryptis, išskirti aikštėn jo žymesnius daugiau ar mažiau programinius straipsnius. Tiesa, autorius kalba apie "vidurio srovę" (ypač 160 p.), be jos platesnio paaiškinimo. Pagal jį, tai buvęs vidurys tarp "konservatorių" ir socialistų. O konservatizmas jo apibūdinamas pagal tam tikros istorinės krypties šabloną. "Ir pleišėjo dar iš Lietuvos atsivežta, ilgus metus feodaly statyta niūri aklo paklusnumo pilis, kurios kuore, pono nelikus, mėgino išsilaukiyti dvasiškis, ramstomas autoriteto, tradicijos, praeities" (137 p.). Kaip matome, čia mūsų dvasiškijos konservatizmas gretinamas su ponija. Dar aiškiau pasakoma kitoje vietoje (131 p.): "Dešinis sparnas -- ponų, kunigų, stambesnių žemvaldžių klasė".

Jei šis dešiniojo sparno apibūdinimas iš socialinės pusės ir tinka daugeliui kraštų, tai Lietuvai jis netaikytinas. Juk visuotinai žinomas dalykas, kad ponai bei stambieji žemvaldžiai, kviečiami į lietuvišką darbą mūsų taip pat didelio "konservatoriaus", atsakė garsioju "Przenigdy". Jie liko už bet kurio lietuviško sąjūdžio, tat ir už konservatyvino, ribų. Mūsų kunigai, stoję į lietuvišką darbą, buvo liaudies žmonės ir jų konservatizmas kitaip aiškintinas, nei autorius daro.

Dar kalbant apie A. Š., kaip plunksnos darbininką, būtų tikę aptarti ir jo mokslinius veikalus, kurių ruošime jis buvo mūsų pirmūnas. Tik knygos gale duodamas 17 veikalų sąrašas, kurių daugumas vertimai ar seimai. Bet turėjo būti išskirtas vienas veikalas, būtent Istorija Chicago lietuvių... Veikalas, kaip žinoma, paskelbtas anoniškai ir, tur būt, nedaugelis žinojo jo autorių. Žurnalistų autorių gražiai atestuoja knygos pradžia ir pabaiga, kur kalbama apie mūsų tautiečių kūrimąsi mieste ir tris jų parapijas. Dėl to ties šiomis knygos vietomis autoriui ir reikėjo stabtelėti.

Visai naujoviškai aiškinamas A. Š. išstūmimas iš redaktoriaus pareigų. Pagal autorių, leidėjui nepatiko redaktoriaus polinkis į socializmą ir todėl buvo pakeistas kitu, B.K. Balučiu, daugiau į dešinę linkusiu tautiečiu, J.

Bachūno išleistoje A. Olšausko ir iš dalies Balučio monografijoje A. Š. nustūmimas į redaktoriaus pagelbininko postą aiškinyamas jo susenėjimu ir nesugebėjimu. Tiesa, A. Š. ankstyvą susenėjimą ir nepakankamą darbūngumą atskleidžia ir A. Rūkas, kai jis mini nuotykį su Tėvynės mylėtojų draugijos veikėjais, siūliusiais jam paruošti kai kurių savų raštų antrą laidą (167). Čia buvęs redaktorius parodytas lyg susirgęs agrafijos liga, nors pats ir neprisipažinęs ir draugijos veikėjus suvedžiojęs. Šiaip ar taip, paskutiniai (1912-17) A. Š. veiklos metai redakcijoje reikalingi nuodugnesnio aiškinimo.

Sentimentališkai, su tikrai poetiškais polėkais aprašyta A. Š. gyvenimo pabaiga, kada įgeri tautiečiai šelpė. Šioje vietoje (175 p.) ir sutinkama visai nuo tikrovės atsiknojusią literatūrinę gražbiylę, kur autorius kalba apie A. Š. svajonę grįžti 1917 m. birželio mėn. į Lietuvą. Juk tada vyko karas ir kelias į Lietuvą buvo užkirstas. Tat nuskriaustasis redaktorius apie tai nė svajoti negalėjo.

Patraukliai ir nuoširdžiai aprašytas paskutinis A. Š. gyvenimo tarpsnis ir ypač gražiai iš-

keltas aikštėn lietuvių rūpestis savo karštinčium tautiečiu. Garbė to meto Chicago lietuviams, kad jie įgalino buvusiam redaktoriui padoriai ir garbingai baigti gyvenimo kelią ir nepasiumtė jo į elgetyną. O mirusiam pastatė gražų paminklą Tautinėse kapinėse su prasmingu įrašu.

A. Rūko A. Š. biografija yra gražus, lengvai parašytas literatūriškas kūrinys. Ji nėra istorinė biografija, kurioje autorius laikytųsi įsikibęs šaltinių ir pagal juos vaizduotų tikrovę. Panaši biografija būtų Amerikos lietuvių istoriko uždavinys (jei jis atsirastų). A. Rūkas davė ne tiek instruktivinį, kiek inspiruojantį veikalą, kurio paskirtis žadinti meilę ir dėmesį vienam iš našiausių Amerikos lietuvių redaktorių ir rašto darbininkų.

Antanas Rūkas, Vienišo žmogaus gyvenimas. Juozo Adomaičio -- Dėdės Šerno gyvenimo bruožai. IŠL. Amerikos Lietuvių istorijos d-ja. Sp. Naujienos, 1962.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Maloniū metu ... kiekvienu metu ... džiaukis STROH'S
Patirk, ką ugnimi darymas suteikia alaus skoniu! Jis daro Stroh's švelnesniu, lengvesniu ... gaivinanti, kaip plaukojimas karštoje vasaros dienoje. Vartokite Stroh's, vienintelį Amerikoje ugnimi darytą alų.

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

VISUOMET AUKŠTOS KOKYBĖS... VISUR POPULIARIOS KAINOS!

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
PARAMA- 2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98	COCTAILS MANHATTAN OR	
GERMAN BRANDY	5th \$3.98	MARTINI kvorta	\$2.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	LIEBFRAUMLICH vokiškas vynas	5th \$0.89
VODKA pilna kvorta	\$3.59	NAPOLEON FRENCH BRANDY	5th \$3.35
KRON BRANNVIN		RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz.	\$1.15
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98	BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

DABAR...

4%

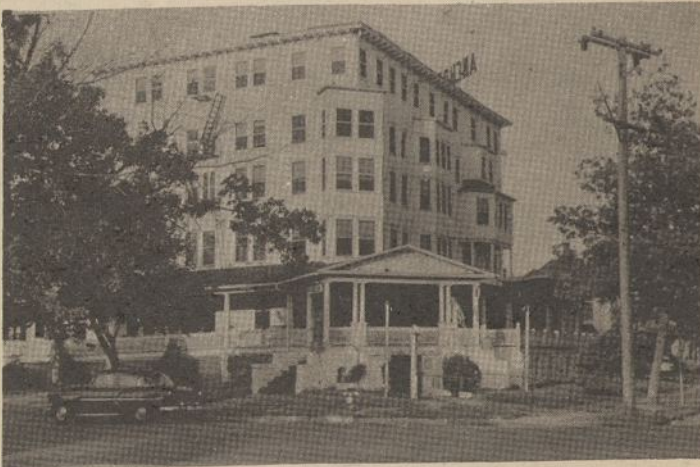
Sutaupos įneštos iki liepos 10 teiks palūkanas nuo liepos 1 -- po 4%. jei įnešit metams -- 3 1/2% jei trumpiau nei metams, arba ne mažiau kaip metų ketviriui.

Society NATIONAL BANK

BANKAS PILNAM PATARNAVIMUI

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Ivairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai

DIRVA

 ★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

 Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurberkis.

 Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

 Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

DARBAI IR KRUTĖJIMAI

New Yorke rengiama pasaulinė pramonės paroda. Prieš karą nepriklausoma Lietuvos valstybė čia tokioje parodoje dalyvavo. Dabar Lietuva kitokioje padėty, betgi teisiškai tebepripažįstama nepriklausoma. Iš to išvada -- kaip gi dabar tokią progą praleisi: Lietuva, žūt būt, turi šioje parodoje irgi dalyvauti!

Užsimojimas puikus. Kas gi drįs taip "nepatriotiškai" abejoti, kad jo įvykdyti negalima ir nėra ko nei stengtis! Padarysim - nepadarysim, bet reikia bent "pakrutėti" ta linkme!

Ne mes vieni entuziastai panašiais atvejais. Ir kitų nelaisvėn patekusių kraštų veiklūs išeiviai sukruto: jei negalim susilyginti su laisvais kraštais (neturim nei eksponatų, nei lėšų) tai pasistenkim turėti bent vieną bendrą paviljoną ir ten pasirodykim, kad esam gyvi!

Taip gimė Laisvės Paviljono idėja. Atitinkamos šio krašto politinės partijos veikėjai kažkaip susikūrė viltį, kad geras ir turtingas New Yorko miestas per savo valdžią pastatys tokį paviljoną parodoje ir duos jame vietos pavergtų kraštų išeiviams bei dar gyvoms jų atstovyboms čia bent simboliškai pasirodyti. Jei paviljonas bus, atitinkamų eksponatų jau "kaip nors sudarysim". Juos "kaip nors sugabensim ir išdėstysim". "Kaip nors" juos ir prižiūrėsime bei rodysim. "Kaip nors" pasigaminsim informacinės literatūros apie mūsų kraštų padėtį ir dalinsim milijonams parodos lankytojų...

Kad pasaulinės parodos metu eksponatų pririnkti šiose sąlygose vargiai ar įmanoma, tas entuziastų negąsdina (turbūt apie tai tuo tarpu nei negalvoja). Kad net ir betkokių eksponatus sugabenti ir išdėstyti (už viską mokant unijinėmis kainomis) brangu -- tą vargu ar kas skaičiuoja. Kad kiekvienam paviljono skyrinių reikia bent dviejų paminėjimų gabių ir pasirėngusių budėtojų (ne dviem savaitėm, o dvejiems metams!) -- tas niekam nekelia susirūpinimo. Kad vieno menko nemokamai dalintino leidinio, verto po kokius 25 centus už egzempliorių, tik vienas milijonas turėtų kaštuoti apie ketvirtį milijono dolerių (o vieno milijono per dvejus metus gal ir nepakaktų) -- to niekas neskačiuoja... "Kaip nors padarysim", tegu tik bus paviljonas!

Paviljoną kažkas lyg ir pažadėjo išrūpinti. Bet, pasirodo, tegu ir suinteresuotieji prisideda. Na, po kokius 60,000 dolerių nuo tautybės. (Jei dešimties kraštų išeiviai po tiek sumestų, būtų 600,000, reikšcia, jie ir užsimokėtų už pastatymą paviljonu, kuris po dviejų metų turėtų būti užsakytojų lėšomis nugriautas...)

"Krutėjimo" tos perspektyvos nesustabdo. Atsirado "First Foundation for Freedom", su adresu Rockefeller Plaza, New York. Pasikleidė po laikraščius skelbimus -- atsišaukimus: siųskite dolerius geram reikalui. Su laikraščiais net susitarė, kad pirmą kartą skelbimus įdėtų nemokamai, o paskui mokės -- viskas bižniškai.

Bet kai pirmieji skelbimai (nemokamai) buvo atspausdinti, tolesni skelbimai tapo skubiai atšaukti... Kas, ar valdžia sustabdė?

Ir ne, ir taip. Šiuo atveju Washingtono valdžia nieku nedėta. Ji gal nei nežino apie tą "krutėjimą". Užteko New Yorko District Attorney veto: tas lėšų rinkimų bėdas, kuris išdėstytas skelbime, susikerta su įstatymų nuostatais. Jei norit viešai rinkti aukas, prisiderinkit prie įstatymo reikalavimų!

First Foundation for Freedom telefonas dar atsiliepia. Skelbimai, tiesa, atšaukti. Laikraščius labai atsiprašo už suvedžiojimą ir prašo neįtarti, kad čia gal tyčia taip buvę sugalvota: gauti skelbimus nemokamai, o pažadėtų mokamųjų nebeduoti. Tai buvęs tik nesusipratimas...

Gerei, mūsų, išeivių, laikraščiai nuolaidesni už tikrus amerikinius: jie bylų teismuose už šį dalyką nekels. Jie rūpinasi kitu klausimu: ar tik skelbimai atšaukti, ar atšaukta ir pati Laisvės Paviljono idėja?

O ne, ne -- paviljonas bus, komitetas veikia, raštinė rašo... Taip bent teigia balsas iš telefono. Tačiau mūsų, lietuvių, veikėjams, kurie buvo vieni iš pirmųjų šio "pakrutėjimo" entuziastų ir kurie davė savo vardus Laisvės Paviljono propagandai, širdyse jau kažkas smilktelėjo. Jie pasiteiravo apie Laisvės Paviljoną pačioje parodos administracijoje. Bet ten: -- Kas? Laisvės Paviljonas? Nieko negirdėjom. Jokio susitarimo dėl vietos ir statybos nėra. Ir laikas tokiems susitarimams jau beveik pasibaigė, nes kas nori suspėti ką pasistatyti, turi jau dabar pradėti...

Čia, turbūt, bent iš lietuvių pusės, bus šio "pakrutėjimo" pabaigos pradžia.

Kaikas spėlioja, kad specifiškai (susiję su katalikybės būkle Lietuvoje) lietuvių eksponatai gal galės gauti vietos Vatikano paviljone (kurio apdailos darbai atiteko mūsų dailininkui V. Jonynui). Gautas laikas lietuvių kultūriniams pasirodymams (reiks gerokai "pakrutėti" tinkamai tam laikui išnaudoti).

Tai irgi mūsų jėgoms didžiuliai užsimojimai, kuriems vieniems įkasti reiks gana didelės jėgų įtampos ir nemaža lėšų. Jų akivaizdoje, juo greičiau bus atsiungta nuo neatsakingų "krutėjimų", juo geriau. O ir tam, kas pasilieka, visuomenės paramos šaukimas atrodys pateisintas tik tuo atveju, jeigu bus neginčytinai atskleista, kad siekiama reikalingo tikslo, ir siekiama jo planingu darbu, o ne vien atsitiktiniu "krutėjimu". (vr)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

KURIAM TIKSLUI?

Naujiens liepos 1 d. Nr. 154 paskelbė J. Vlkas straipsnį pavadinant -- "Istorinės vertės lietuvių politinių grupių atstovų pasitarimas". Tas pasitarimas įvyko birželio 22 d. New Yorke. Visas pasitarimo aprašymas gal ir ne-

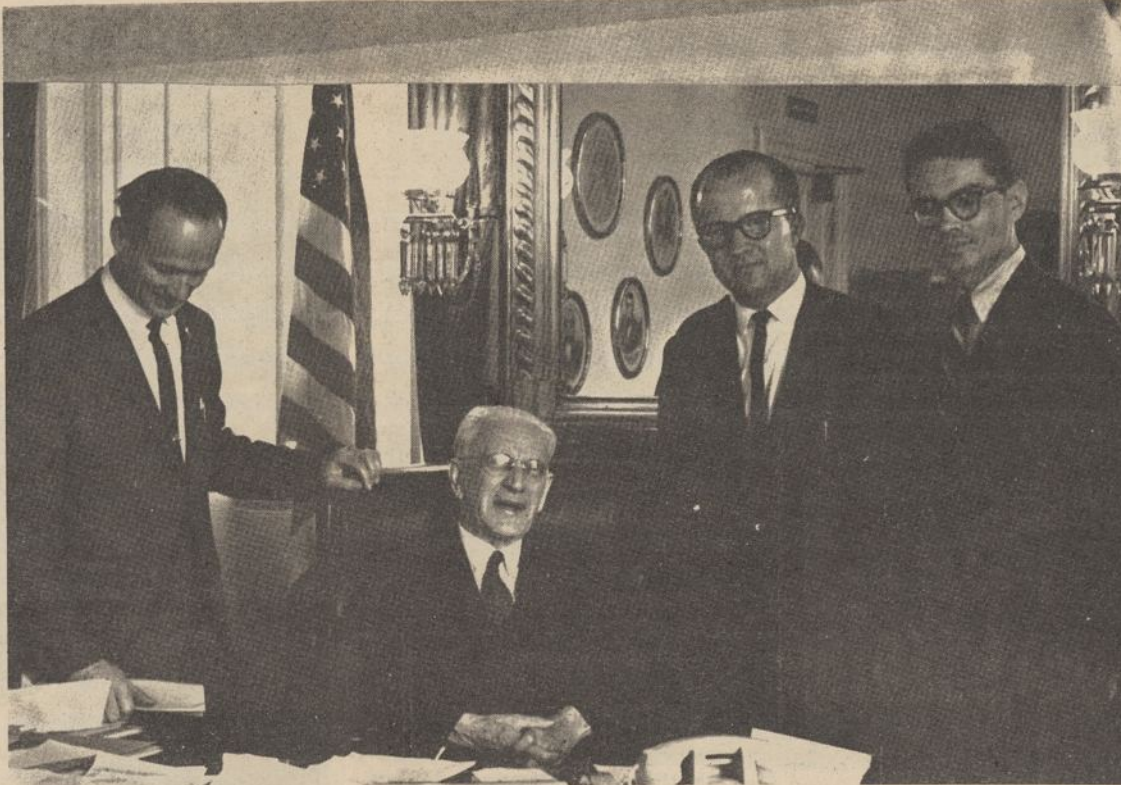
blogai suključutas, tik visą bėda, kad straipsnio gale autorius sugalvojo ir paskelbė visai nesamą dalyką:

Rašo: "Ir dar kas žymėtina, kad visų to pasitarimo dalyvių pripažinta Vliko 1944 m. vasario 16 d. deklaracija. Ten ryškiai pasakyta, kad kovojama atstatyti demokra-

tiškus pagrindais pagrįstą Lietuvos valstybės santvarką 1922 m. liepos 1 d. Lietuvos St. Seimo paskelbta konstitucija". Vliko deklaracijoje taip nėra parašyta, o yra štai kas:

Tretysis Vliko deklaracijos punktas taip skamba: "Lietuva iš okupacijos išlaisvinus ir toliau veikia 1938 m. Lietuvos Konstitucija, kol ji teisėtus keliu bus atitinkamai pakeista".

Tenka abejoti, kad pasitarimo dalyviai to paragrafo nežinotų. Istorinių dokumentų klastojimas niekam garbės nedaro. Kad J. Vlkas nežinotų tikros Vliko deklaracijos turinio, taip pat reikia abejoti. Koks tikslas klaidinti visuomenę?

 J. Jurevičius
Chicago

Rezoliucijoms remti komiteto nariai Washingtone aplankė JAV Atstovų Rūmų pirmininką John W. McCormack, kuris pažadėjo talką rezoliucijų pravedimo žygyje. Nuotraukoje iš kairės: Juozas Juras, John W. McCormack, Leonardas Valiukas ir Arvydas Barzdukas.

MES PATYS NULEMSIME REZOLIUCIJŲ ATEITĮ

Pasikalbėjimas su Leonardu Valiuku, Rezoliucijoms Remti Komiteto pirmininku.

-- Nuo ko priklausys rezoliucijų ateitis, kitaip tariant, jų pravedimas?

-- Pagrindinę rolę suvaidinsime mes patys. Laimėsime, jei tik už šį reikalą kietai kovosime, nesigailėdami nei pastangų, nei laiko, nei darbo, nei pinigų.

-- Darėte spaudimą rezoliucijų reikalui Washingtone, aplankėte didesnius pabaltiečių susigrupavimus rytinėse valstijose. Kokios nuotaikos tuo klausimu kongreso sluoksniuose ir mūsų pačių tarpe?

-- Senatorių ir kongresmanų tarpe visam tam reikalui reikšiamas didelis pritarimas. Tam tikri šios administracijos pareigūnai, kurie nustato Valstybės Departamento liniją, rezoliucijų reikalui vis dar pilnai nepritaria. Anot jų, rezoliucijų pravedimas galėtų "užpykdyti" Kremlių. Lietuviai ir laisvę mylantieji amerikiečiai turi prašyti JAV-bių Prezidentą, kad jis keistų tų asmenų nustatytą liniją pavergtų kraštų laisvinimo reikalui, JAV-bės turi labai aiškiai pasisakyti Pabaltijo kraštų laisvinimo klausimu ir savo žodžius pagrįsti konkrečiais darbais.

-- Spaudoje jau buvo trumpai užsiminta, kad matėtės su Atstovų Rūmų pirmininku John W. McCormack. Ar jis davė vilčių visam tam reikalui?

-- Jis pilnai pritaria rezoliucijų reikalui. Jis netik davė vilties, bet pažadėjo ir savo talką rezoliucijų pravedimui. Mūsų pačių akivaizdoje parašė laiškus Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijos pirmininkui kongresmanui Thomas Morgan, kad jis McCormack, tai tik esanti jo visos talkos pradžia.

-- Jau turime trisdešimt dvi rezoliucijas Kongrese Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalui. Ar Komitetas nepadės dėmesio skiria rezoliucijų "medžiojimui"?

-- Juo daugiau įturėsime, tuo lengviau bus vieną iš jų praveisti.

tiniais pagrindais pagrįstą Lietuvos valstybės santvarką 1922 m. liepos 1 d. Lietuvos St. Seimo paskelbta konstitucija". Vliko deklaracijoje taip nėra parašyta, o yra štai kas:

Tretysis Vliko deklaracijos punktas taip skamba: "Lietuva iš okupacijos išlaisvinus ir toliau veikia 1938 m. Lietuvos Konstitucija, kol ji teisėtus keliu bus atitinkamai pakeista".

Tenka abejoti, kad pasitarimo dalyviai to paragrafo nežinotų. Istorinių dokumentų klastojimas niekam garbės nedaro. Kad J. Vlkas nežinotų tikros Vliko deklaracijos turinio, taip pat reikia abejoti. Koks tikslas klaidinti visuomenę?

 J. Jurevičius
Chicago

Rezoliucijų skaičių dar gerokai didinsime. Būtų gera, kad kiekvienas lietuvis prikalbintų savo kongresmaną įnešti naują rezoliuciją Lietuvos laisvinimo reikalui. Šiam reikalui lenktini ir visi senatoriai. Komitetas mielai talkininkauja kiekvienam lietuviui šiame reikale. Prašome tik atsiliepti. Duosime pilnus nurodymus, kaip ir ką rašyti ir ko prašyti.

-- Kokie bus artimiausi Komiteto darbai ir žygiai kovoję už rezoliucijų pravedimą?

-- Savo planus, darbus ir žygius smulkiai ir iki detalių visad išdėstome Komiteto leidžiamame biuletenyje. Biuletenis leidžiamas anglų kalba ir jis prieinamas lietuviams ir visiems kitiems amerikiečiams. Siuntinė jame visiems, kurie tik nori tą biuletenį gauti. Biuletenio ir visais kitais reikalais rašyti: Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, Post Office Box 77048, Los Angeles 7, California.

Komitetas vysto ir vystys visą galimą spaudimą į Senatą ir Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijų pirmininkus (senatorių J. William Fulbright ir kongresmaną Thomas E. Morgan) ir visus narius, kad jie duotų skubią eigą rezoliucijoms ir teigiamai tuo reikalu pasisakytų.

Visam tam reikalui bus lenkiama ir administracija, kad ji pasuktų Valstybės Departamentą laisvę mylinčių amerikiečių pageidaujama kryptimi. Lygia-grečiai, stiprinsime savo organizaciją, plėsdami jos tinklą ir įtraukdami visas galimas ir pozityvias jėgas į darbą. Finansiniai resursai -- tai visos veiklos kraujas. Juo stipriau stovėsime finansiniai ant kojų, tuo efektyviau galėsime visus savo planus ir darbus įgyvendinti.

-- Ar galite suminėti bent keletą asmenų, žinomų ir pažįstamų Dirvos skaitytojams, kurie

yra įsijungę į Rezoliucijoms Remti Komitetą?

-- Beveik visi žinomesni ir aktyvesni lietuvių jau yra įsijungę į visą mūsų veiklą. Paminėsiu čia tiek keletą, kurie Dirvos skaitytojams yra plačiau ir geriau pažįstami. Štai, jie -- dr. S. Biežis, E. Bartkus, V. Abraitis, dr. P. Pamataitis, dr. Br.

KUR GERIAUSIAI PAILSETI PER ATOSTOGAS

GARSIAJE CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURTORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖJE

JANSONŲ VILOJE "AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Graži vila ir erdvūs kambariai.
- Privatus 2 akry pušynas — parkas.
- Šiltos Golfštromo srovės atviros jūros pliažas vos 7 min. pečioms.
- Rami aplinkuma — daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus pataravimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus maloniai kviečia atvykti praleisti atostogas.

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

RIKIAVIMOSI KLAUSIMAIS (8)

TOKS AIŠKINIMAS — MIGLŲ SKLEIDIMAS*

Nors ir sako, kad aiškūs dalykai, jei paaiškinti, tampa dar aiškesni, tačiau tai priklauso ir nuo to, ar aiškumo siekiama šviesos spinduliais, ar miglų kamuoliais.

Aštuntoji "vlikologijos" pamoka vėl pūstelėjo į akis šešis miglų kamuolius apie dalykus, kurie giedrią dieną blaiiviam protui ir be aiškinimų aiškūs.

1. Niekas nesako, kad "Vliko, kaip tautos atstovybės, nereikia". Nes kam gi ir sakyti, kad nereikia to, ko ir taip nėra.

Dėl reikalo, tai reikėtų, labai reikėtų ir Lietuvos vyriausybės, ir Lietuvos valstybinės tautos atstovybės (parlamento, seimo), ir Lietuvos kariuomenės, ir Lietuvos valstybinių įstaigų, žodžiu sakant, reikia visko, kuo reikiąsi nepriklausoma valstybė. Deja, tų gerų dalykų dabar nėra. Ir Vlikas, kas jis bebūtų, nėra tautos atstovybė -- tai yra absoliučiai aišku ir labiau to negalima išsiaiškinti. Tad niekas ir nenaikina "tautos atstovybės" Vlike. Absurdas naikinti tai, ko nėra.

Leiskime, imtų kas nors tvirtinti, kad buvusių Lietuvos karių sąjunga "Ramovė" yra Lietuvos kariuomenė. Daugumas atsilieptumėm, kad tai vaikiška kalba, nes "Ramovė" nėra Lietuvos kariuomenė. Ar tai būtų "Ramovės" naikinimas, kaip kariuomenės? Nieko panašaus. Ji puikiausiai gali gyvuoti ir veikti kaip tas, kas ji yra, būtent, buvusių Lietuvos karių sąjunga.

2. Niekas nesako, kad "Vli-

V. RASTENIS

kas neturi įgaliojimų" dėti pa-stangų Lietuvos nepriklausomybės teisei ginti. Bet sakom, kad ne vien Vlikas tokius "įgaliojimus" turi. Sakom, kad Lietuvos nepriklausomybės labui veikti turi ne tik įgaliojimą, o net ir pareigą kiekvienas sąmoningas ir savo tautai ištikimas lietuvis ar net ir betkoks kitas lietuvių tautos draugas. Yra visai aišku, kad nei Vlikas, nei kas kitas neturi kokio išimtinio įgaliojimo - pavidimo monopolizuoti tik sau to veikimo tvarkymą ir disponuoti mūsų visų pagalba, nesiskaitant su mūsų supratimais, reikalaujant tik nekritiško paklusnumo.

Miglos kamuolys yra neva teisiųjų dėsnių priedangojetvirtinti, kad Vlikas yra ar buvo neva teisine, konstitucine tvarka sudarytas organas. Vlikas iš pat pradžių yra grynai politinis organas (politinių partijų santarvė), turėjęs tikslą atlikti veiksmų, reikalingų atstatyti valstybės konstituciniams organams (ar jiems iš naujo sukurti), bet neturėjęs progos tokią tikslą pasiekti.

Kad Vliką sudarė politinės grupės, tai tas faktas kaip tik nėra teisinis faktas. Demonstratinėje santvarkoje politinės partijos gali turėti ir paprastai turi tam tikrą vaidmenį teisiškai tautos atstovybei sudaryti, bet tik pradinį: jos išryškina ir pasiūlo kandidatus į tokią atstovybę, jos išryškina politines programas. Bet be rinkimų tie jų pasiūlyti kandidatai niekad netampa teisiniais, konstituciniais atstovais, ir partijų komitetų -- netgi visų -- sutartos politinės pro-

gramos dar nėra įstatymai. Partijos yra politinių nuomonių, nusistatymų, bet ne teisės šaltinis. Ir jeigu mūsų čia turėto teisininkų žurnalo skiltyse buvo rimta mina kalbama apie partijų koalicijos organo teisinę prigimtį ir neraustant įrodinėjama, kad tai maždaug konstitucijos ir įstatymų numatytais pagrindais sudarytas organas, tai tuo pasiektas nebent tik teisininkų žurnalo orumo sumenkėjimo: rimtuose teisininkų žurnaluose tokios teorijos negauna vietos.

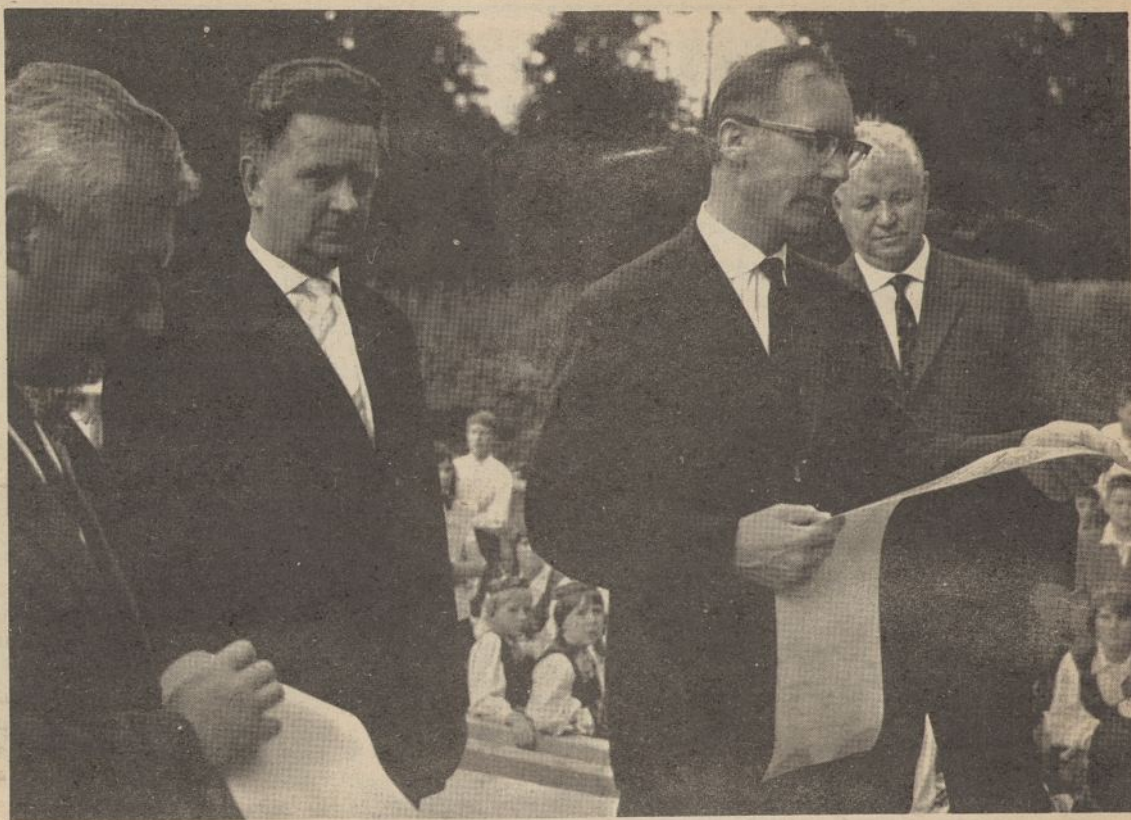
3. Vlikas neturėjo progos "nustatyti nuo teisiųjų pagrindų", dėl "neturėjimo rezistencinio charakterio". Jis ant teisiųjų pagrindų niekad nei buvo atstovojęs, jis tik siekė atstatyti teisinius pagrindus Lietuvoje, tačiau Kaune siekė vienai, Wuerzburgėje jau kitaip, New Yorke jau net nebeaišku kaip...

O tas "rezistencinis charakteris" -- iš viso miglota sąvoka. Ar Vlikas to charakterio nustojo, ar nenustojo, būtų galima nagrinėti be galo, bet prieš tai dar galėtų būti kalba, kas yra rezistencinio charakterio požymiai ir kas ne. Kaune veikdamas Vlikas buvo rezistencinės akcijos centras. Užsieniuose, kai "rezistencija" jame ėmė reikštis daugiausia savo tarpe ar, pavyzdžiui, prieš Lietuvos diplomatinę poziciją, dalykai, žinoma, ėmė atrodyti gerokai skirtingai.

4. Tas tiesa, kad Lietuvos konstitucija leidžia lietuviui, įstatymu numatytais atvejais, priimti svetimą pilietybę ir kartu pasilikti Lietuvos piliečiu. Bet dabartiniai mūsų išeivijos perėjimai į kitas pilietybes nėra tie įstatymu numatyti atvejai. Dar svarbiau, jokia kita valstybė nebuvo sudariusi su Lietuva tokios sutarties, kuria būtų sutikusi priimti savo piliečiais Lietuvos piliečius, neišsivadavus Lietuvos pilietybės.

Kiek tai liečia Jungtines Valstybes, tai jos tebesilaiko gana griežtai formalus pilietinio ištikimumo reikalavimų. Todėl lietuviai, JAV piliečiai, kurie Lietuvos konstitucijos ir įstatymų lengvatomis pasinaudodami, priėmė Lietuvos pilietybę ir naudojo pilietinėmis teisėmis bei atlikinėjo pilietines pareigas, paprastai neteko JAV pilietybės. Kai tik paaiškėjo, kad JAV pilietis ėjo Lietuvoje tokias pareigas, kur reikalaujama įsakmės ištikimybės priešais (tarnavo kariuomenėje, buvo teisėju, buvo seimo nariu), ar net balsavo rinkimuose -- JAV pilietybės neteko ar turėjo labai sudėtingai aiškintis ir įrodyti, kad faktiškai tuo nebuvo pažeistas lojalumas Jungtinėms Valstybėms.

Ypač įsidėmėtinas JAV draudimas piliečiams net dalyvauti kitų valstybių kraštų tautos atstovybių rinkimuose, nekalbant jau apie buvimą jų atstovybių nariais. Šiuo pagrindu, jeigu kas nors Vliką rimtai pripažintų Lietuvos valstybinės tautos atstovybe, tai JAV natūralizacijos įstaiga bematant užsuktų visiems dabar Vlike dalyvaujantiems JAV piliečiams išpilieti-

Birželio 22 d. buvo pašventinti Vokietijos Vasario 16 gimnazijos naujai statomų klasių pastatų pamatai. Iškilimėse dalyvavo Vokietijos vyriausybės atstovai ir didelis būrys svečių. Nuotraukoje PLB Vokietijos krašto valdybos vicepirmin. kun. Br. Liubinas skaito kertinio akmens šventinimo aktą, kuris vėliau buvo įdėtas į varinį indą ir užmūrytas pastate. Stovi iš kairės: Kr. valdybos sekretorius J. Valiūnas, narys Fr. Skėrys, vicepirmin. kun. B. Liubinas ir ižd. A. Mariūnas.

nimo procedūrą. Tobaimintistai čiau nereikia, kadangi nėra jokio pavojaus, kad kas nors teisės dalykuose nusivokiantiems natūralizacijos pareigūnams įrodytų, jog Vlikas yra Lietuvos parlamentas...

Lietuvoje seimo nariu irgi negalėjo būti kiekvienas lietuviškai mokąs Amerikos ar kokios kitos valstybės pilietis, nepriėmęs Lietuvos pilietybės. O dabar mūsų net ir politiniai išeiviai, priimdami kitos valstybės (taip pat ir JAV) pilietybę, turi įsakyti išsivadėti Lietuvos pilietybės ir valstybinės ištikimybės bei įsipareigojimų Lietuvai. Tad tie tautiečiai, JAV piliečiai, kurie šiuo metu apsiima būti Vliko nariais, turbūt, nelaiko savęs teisiškai įsipareigojusiais Lietuvos valstybinės tautos atstovais. Jie, turbūt, veikia kaip Lietuvai gerą linką JAV piliečiai, o ne kaip Lietuvos valstybės pareigūnai. Jei būtų kitaip, tai jie būtų konflikte su savo naujojo įsipilietinimo priesaika, nes jie čia nėra dvilypiai piliečiai, ir jie, turbūt, tą žino. JAV piliečių atsiradimas Vliko narių tarpe savaime liudija, kad pats Vlikas jau nebepaiso tos tariamos "teisinės prigimties".

5. Jei Vlikui jokių rinkimų nereikia, tai jo, galima sakyti, "privatus reikalas". Taip ir užrašykim. Bet tada nereikia jam ir pretenduoti vadovauti politinės išeivijos bei apskritai išeivijos veiklai. Tegu sau ir lieka tam tikras politikoj bandančių veikti veikėjų būrelis. Niekas tos galimybės jam neginčija. Jei tas būrelis išveda sau kokią "teisinę galia" iš politinių grupių, kurios esančios "natūralinės tautos atstovybės" (iš kokios čia konstitucijos sąvoka?), tai kitos politinės grupės, ne tik Lietuvoje savo gimimo metrikas palikuonys, bet ir sveturių lietuvių tarpe susidariusios ar dar kada susidarysiančios, irgi nemėnka "natūralinės" -- ir jos gali organizuotis, kaip jos išmano.

Bet Vlikas pretenduoja vadovauti išeivijos veiklai. Siekia pri-

Baden-Wuerttemberg vidaus reikalų viceministeris S. Schwarz įmūrija į naujai statomą gimnazijos klasių pastatą šventinimo aktą. Kairėje stovi A. Mariūnas.

tarimo ir apčiuopiamos pagalbos iš visos išeivijos. Tačiau sprendimų teisę rezervuoja ne visi išeiviai, o tik išeivijoje gi esančioms atsitiktinėms partijų viršūnėms. Išėjus emigracijon, sudarytas iš emigrantų (tai nėra koks negarbingas vardas), atkakliai pučia miglą į akis, lyg jis nėra emigracijos, lyg būtų kokiose dausose, apdovanotas už "vargšus emigrantus" nepalyginti aukštesne išmintim ir net neklaidingumu, todėl negali sau leisti tiek "žemai pulti", kad kaip nors susirįstų su tais "plebėjais emigrantais" ir nusileistų į jų "niekingą lygį".

Ši didybės manija yra užgauli. Ypač, kai tas dėjimas aukščiausiu politinės išminties židiniu pasirodo esąs nepagrįstas, kai autoriteto versmė išsekusi.

Vlikas (ar kaip kitaip vadinas vyriausias visų išeivijos esančių tautiečių nepriklausomybinės veiklos centras) vienintelį dar neišdžiūvusį autoriteto šaltinį turi ne kur kitur, o tik tebe gyvojį išeiviją, nes iš visos tautos -- iš geresnio šaltinio -- jo semtis dabar negali. Bet iš šio vienintelio šaltinio autoriteto semtis jis nenori: jam "perprasas".... Atsiranda įtarimo, kad ne tiek nenori, kiek nedrįsta. Nes gal nepasitiki, kad tie asmenys ir tos politinių grupių vadovybės begautų pavedimą vadovauti gyvosioms ir prieinamosioms jėgoms...

6. Vliką sudarančioms grupėms net ir narių nedaug tereikia... Jos, esą, turi užnugarį Lietuvai. Gerai. Bet argi ne visa išeivija paliko "užnugarį" Lietuvai? Kuo vieną "užnugaris" geresnis, kitų prastesnis? Pagaliau, sako, Vlikui tai nie-

kas nesvarbu (kodėl tik Vlikui?), svarbus jam tik vienas dalykas: kad jį sudaro visos tautos politinė mintį reikšti ir vykdyti norinčios grupės.

Tai kodėl tada grupės? Juk visos tautos politinė mintį reikšti ir vykdyti -- atgauti Lietuvai nepriklausomybę -- nori ne vien tik tie, kurie susimėmė partijų vadovybes. Visi tautiečiai susipratę išeiviai gyvena tuo noru. Gal daugelis, atstumi į "žemą kategoriją" ("paprastų emigrantų" kategoriją), šiandien jau yra ir nebeteikę to noro, bet dar daug tebėra jo nepraradusių.

Žinoma, jei ir toliau Lietuvos nepriklausomybės reikalas bus skelbiamas esąs tik "pataptųjų" privilegija, tai galų gale nebelsis išeivijoje to noro beturinčių. Vliko apologetų filosofija į tai ir veda, kad jiems nieko nereikia, niekas nesvarbu, tik "tautos atstovavimo aureolė" ir dar... klusnių emigrantų nebylės duoklės.

Šitai siekdamas atstovauti ir vadovauti Vlikas atkakliai žygiuoja į visišką izoliaciją. Nuo tautos visumos, kaip ir visi išeiviai (emigrantai, egzilai -- vis tiek, kaip bevardintum) svetimos jėgos atkirstas, o nuo išeivijos pats išdžiai izoliuojasi.

• Įsidėmėkite Dirvos adresą su nauju codo numeriu!

Kad palengvinus pašto įstaigai efektingiau ir sparčiau atlikti pašto paskirstymą ir spartesnį jo pristatymą adresatui, naudokite naują ZIP codo numerį. Adresuojant Dirvai, rašykite: Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio, 44103.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEK VIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

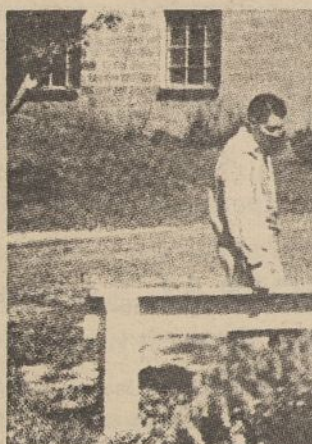
JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

ECHO VALLEY

Lietuviai savininkai ELENA ir JULIUS GARMAI Visus malonius kviečia atvykti Iš anksto kreiptis:

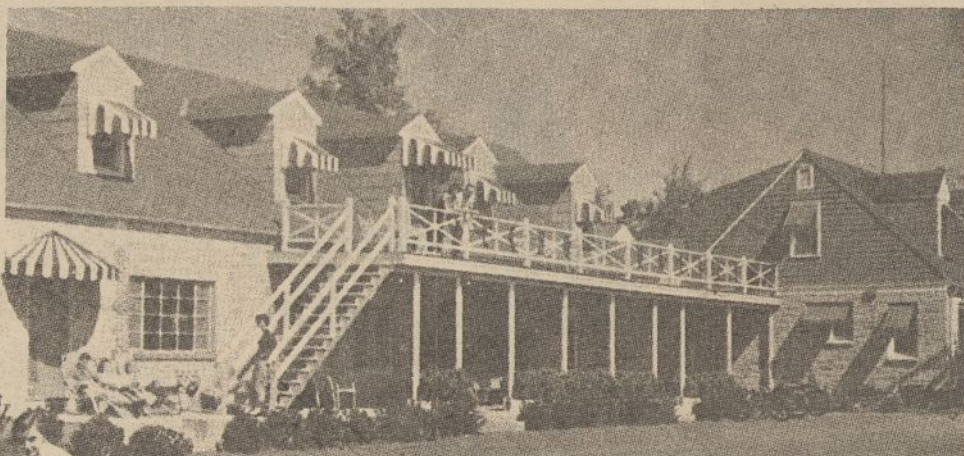
ECHO VALLEY ECHO LAKE, PA. Tel. (Area 717) 424-1920.

Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiavimams.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

ATIDARYTA ISTISUS METUS.

DŽIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ POCONO KALNUOSE.

Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos maloniais prisiminimais...

Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir voniomis, arba atskiri nameliai.

Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerėlis, 20 akrų miško, visokiausias sportas vasarą ir žiemą, šokiai ir geras lietuviškas maistas.

JURGIO GLIAUDOS PAGERBIMAS LOS ANGELES

Rašytojas Jurgis Gliuda, neseniai laimėjęs Dirvos novelės konkursą, birželio 29 d. buvo pagerbtas Los Angeles Tautinių Namų vadovybės ir Californijos Dirvos skaitytojų.

Prieš keletą gerų savaičių, besirengiant pagerbimui, neįsitaikiusi žinota, kad kaip tik prieš pagerbimą apie J. Gliudą plačią recenziją išspausdins didžiulį tiražą turintis, JAV labai įtakingas rimtas žurnalas Time birželio 28 d. laidoje. Apie pasirodžiusią recenziją, su autoriaus Jurgio Gliudos nuotrauka, tuoj sužinojo Los Angeles lietuviai. Neabejotinai, visiems lietuviams malonus įvykis pasklido visur, kur pasiekia Time, o jis pasiekia visą pasaulį.

Recenzija yra labai teigiama, mūsų rašytojo kūrinį vadinant viena geriausiųjų apie nacizmą literatūroje.

PAGERBIMO IŠKILMĖS

Prisirinkus pilnai Tautinių Namų salei, iškilmes pradėjo Tautinių Namų pirm. Alfa Latvėnas. Laureatas su žmona Marija ir sūnumi Jurgiu jr. pakviečiamas prie garbės stalo, taip pat vakaro prelegentė Alė Rūta ir kt. Poniai Gliadienėi gėlę prisegė Irma Mažeikaitė, kaip padėką už gerb. rašytojo nuoširdžią, nepavargstančią globą.

ALĖS RŪTOS PASKAITOS SANTRAUKA

Neseniai "Dirvos" romano premiją laimėjusi Alė Rūta laikė giliai išjautę pranešimą apie kitą "Dirvos" laureatą, šį sykį novelės: Jurgį Gliudą.

Jurgio Gliudos raštų mintys gali būti valandų valandomis dis-

kutuojamoms, -- pradėjo. Trys Draugo romano premijos, dabar pirmoji Dirvos novelės premija, neseniai anglų kalba išleistas romanas vardu "House Upon the Sand" (Namai ant smėlio) sudaro gerą pagerbtuvėms progą.

Vienas rašytojas man, -- sakė Alė Rūta -- yra pareiškęs, kad jei jis turėtų Jurgio Gliudos talentą, rašytų tik angliškai. Aš -- tęsė Alė Rūta, -- nuo savęs pagėdauju: pirmiausiai rašykite lietuviškai, o paskui kitos tautos tegul išsiverčia iš mūsų literatūrinio lobyno.

Iš autoriaus veikėjų galima stebėti rašytojo pasaulėžiūrą. Kad žmogus nebūtų vien aklas saupaita kautojas, jam reikia meilės, žmoniškumas, greta meilės, kita didybė Gliudos kūryboje, Lietuviškieji, lietuvių tautos reikalai taip pat ryškūs, kaip autoriaus rašoma "patiems už save stovėti", reiškia patiems kovoti už lietuvių.

Simboliškas atsikratymas laimės ir iliuzijos. Žmogus siekia, kyla aukštyn. Bohemiškas, nuo gyvenimo atitrūkęs ir per kančias artėjantis prie pažinimo. Gliudos mąstantieji ir filosofuojantieji veikėjai aiškiai nepasiskaido apie religiją; leidžiasi iki mąstymo gilumos, bet ne jausmais, o protu.

Baigdamą turiningą paskaitą -- pranešimą, Alė Rūta pasakė, kad rašytojams ne tiek svarbu, kiek jie gėlių gauna ar kaip dažnai spaudoje pasirodo jų nuotraukos: kiekvienam rašytojui svarbiausia, ar visuomenė įsigyja jo raštus, juos perskaito, nagrinėja. Didžiausią pagarbą išreiškime šios dienos mūsų gerb. jubilijai, įsigydami, visas jos knygas.

Alė Rūta J. Gliudą sveikino Lietuvių Rašytojų Draugijos, savo ir savo šeimos vardu.

"Gyvuok ilgai, kurki laimingai, savo raštais prasiveržki į kitų tautų literatūrinės platumas," baigė Alė Rūta.

Los Angeles Lietuvių Dramos Teatro nariai paskaitė ištrauką iš Gliudos "Ikaro sonatos": D. Mackialienė -- pranešėja, J. Petrauskas, J. Peterienė, V. Plukas, V. Dovydatis. Skaitomąjį vaizdelį gražiai parengė D. Mackialienė.

Žodžių sveikino: dr. K. Ambrozaitis -- Lietuvių Fronto Bičiulių vardu.

Los Angeles Lietuvių Bendruomenės vardu švietimo ir kultūros skyr. vedėjas dr. J. Jurkūnas pabrėžė tykų, kuklų, pasiryžusių Gliudos kūrybinį darbą, laipytas po laiptų vis kopiantį aukštyn. Bendruomenės vardu Lita Žilavičiūtė pagerbtuvininkui įteikė didžiulę knygą.

Los Angeles teisininkų vardu dr. S.J. Paltus: "Ne visiems žinoma, kad mūsų minimasis yra iš teisininkų tarpo, Lietuvoje universitete studijavęs teisę. Jei Dievo duota literatūrinė kibirkštėlė, su ja galima iškovoti į Parnasą nebūtinai baigiant humanitarinius mokslus. Prieš Gliudą Time žurnale, jei neklystu, tebuvo gražiai pagerbtas tik vienas tikras, nuo lietuvių tautos neatitrūkęs lietuvis, tai dail. Vytautas Kasulis jo meno parodos Paryžiuje proga, Gliuda nesileidžia į žemumas, bet ima aukštiau, ilgiau išliekančias idėjas. Jo raštai tinka jauniems ir seniems, vyrams ir moterims. J. W. Goethe irgi buvo teisininkas."

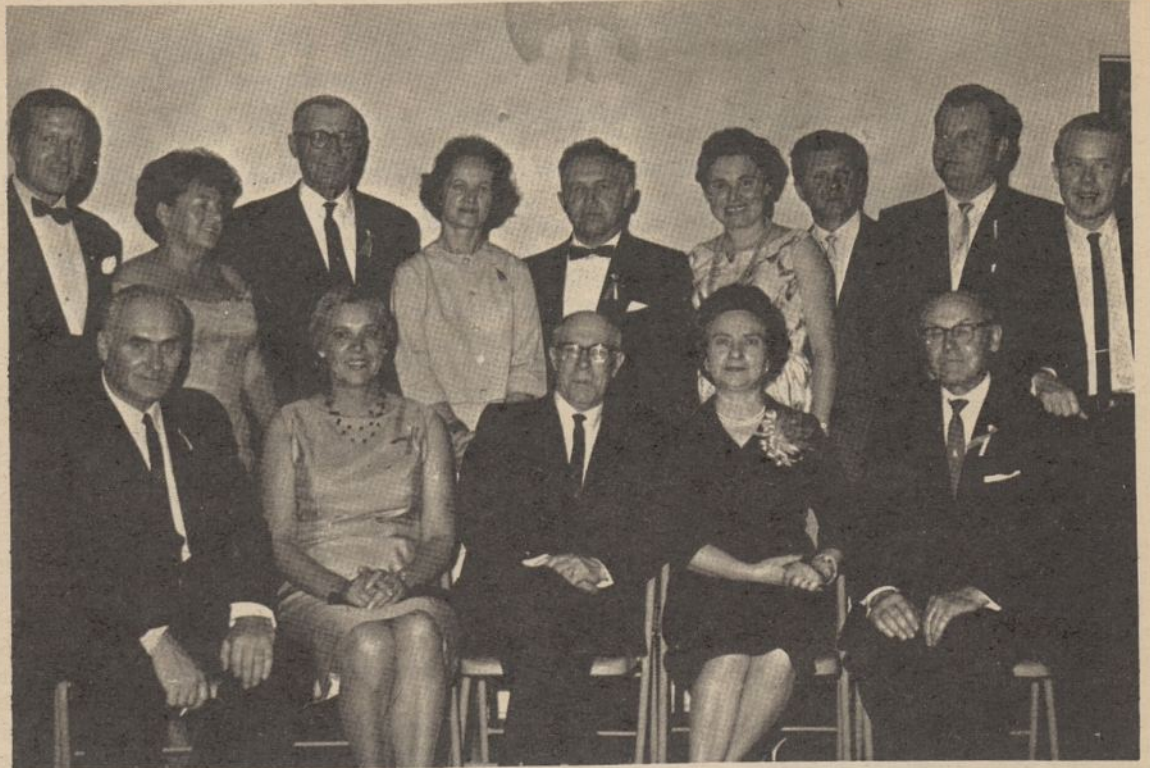
Los Angeles Tautinės Sąjungos Skyriaus vardu: Ant. Mažeika, Romos Katalikų Federacijos, atstovaujančios visas katalikiškas grupes Los Angeleje, sveikino V. Kazlauskas. Birutėčių vardu: V. Andrašiūnienė. Pagarba ir poniai Gliadienėi, nuoširdžiai ir mieliai globojančiai laureatą, tuo daug prisidedančiai prie taip sėkmingos rašytojo kūrybos.

Sofija Puikūnienė -- Vasario 16 Gimnazijos rėmėjų vardu, kurios nariu, pastoviu rėmėju yra Jurgis Gliuda. Jį pastatė pavyzdžiu kitiems lietuviams, o pagerbtuvėms pagaminio puikų (puikūnišką) tortą.

Raštu sveikino: "Dirvos" kolektyvo vardu red. J. Čiuberkis, atsiuntęs nuoširdžiai parašytą laišką. Toliau: "Dirvos" novelės mecenatas Simas Kašeliūnas: Gliuda esąs jo mėgiamiausias pokario lietuvių rašytojas. Tegul lietuviškos literatūros dūžius išgirsta ir Lietuvoje, kuri vistiek bus laisva, nepriklausoma!

Pirm. A. Latvėnui pasiūlius, mecenatui S. Kašeliūniui pasiūstas prezidento pasirašyta padėka visų dalyvavusių vardu.

Raštu sveikino Kazys Bradūnas, Stepas Zobarskas. Iš kalnuose stovyklaujančiųjų skautų šilumą sveikinimą atsiuntė Vl. Pažūtra, Los Angeles lietuvių skautų vardu. Ta proga galime priminti, kad jaunas Gliuda prieš porą metų redagavo ir leido liet. skautams žurnaliuką "Žvaigždes". J. Gliuda, jr. dabar jau medicinos studentas.

Rašytojas Jurgis Gliuda su ponija tarp jo pagerbimo rengėjų ir programos išpildytojų. Pirmoji eilė iš kairės sėdi: A. Latvėnas, D. Mackialienė, Jurgis Gliuda ir ponija, dr. Pamataitis, L. Kančausko nuotrauka

Užbaigdamas sveikinimus Alfa Latvėnas pagerbtuvininkui įteikė didelę medžio skulptūrą -- lėkštę, vaizduojančią lietuvišką vargo mokyklą caro rusų okupacijos metais. "Kad Jurgis Gliuda paliktų dar daug literatūrinių turtų, kuriais didžiūtuos ir Lietuvos gyventojai, išsilaisvinę iš rusiškos komunistų okupacijos".

JURGIO GLIAUDOS KALBOS SANTRAUKA

Literatūra yra kultūros pagrindas sekančioms kartoms. Stabtelėjus prie tokių problemų, lyg atsakomybės žiurpas veria. Manau ne mane vieną, bet gal visus literatus. Kartais atrodo, sėsdamas rašyti tarsi prie kokios senos lietuviškos šventovės eičiau, kaip kadaise mūsų kriviai, žyniai eidavo. Štai, stoviu prieš jus įtemptas į savo meną į kūrėjų, norėdamas atverti nors kai kurias savo kūno žaizdas.

Šioji šventė -- ne mano vieno šventė. Tai mūsų, lietuvių, literatūros šventė. Tos literatūros vardan mes čia susirinkome. Malonu, kad esu įvertintas formos, kuris daro įtakos milijonams skaitytojų. Mano širdis pilna begalinio džiaugsmo. Aš labai dėkoju jums visiems, čia atsilankusiems, dėkoju "Dirvos" mecenatui Simui Kašeliūniui, "Dirvos" skaitytojams, Los Angeles Tautinių Namų vadovybei ir Los Angeles Tautinės Sąjungos skyrėsiu su rengusiam ir pravėdusiam tokių puikų mano pagerbimą. Dėkoju Los Angeles lietuviams teatrui, lams meniškai atlikusiems pasirinktą programą, dėkoju Los Angeles lietuviškos radijo valandėlės vadovybei, gražiai įvykį paskelbusiems. Atskira, kolegiška, pilna nuoširdumo padėka mieliai ir labai gerbiamai kolegei, rašytojai Ale Rūtai, meniškai patiekusiai piuvį į manąją literatūrą.

Prieš keletą mėnesių aš turėjau pasimatymą su netikėta viešnia -- mirtimi. Gulėdamas beveik mirties patale pagalvojau: kokia mano gyvenimo prasmė? Ar išpildžiau ar nusikaltau lietuvių literatūrai? Ar pakankamai daviau? Jūs čia visi mane tikėtai gyretė. Jūs buvote labai malonūs, gal per daug malonūs, mandagūs. Tai aš pats savo pakaltinasiu: gyvenime buvau per daug smulkmenišką, nesištingiau puoselėti savo misiją, ją nepakankamai išreiškiau literatūrine forma. Dabar pilnas vilčių ateičiai, nes... išgirdau gražius sveikinimus iš birutėčių, kurių vyrai labai naršūs. Aš buvau štabo eilinis. Jei karininkų žmonos sveikina, gal nesu blogas eilinis. Dar kartą ačiū visiems."

Susirinkimo oficialioji dalis

MAIRONIO JAUNOJI LIETUVA,

knyga be kurios, negali apsieiti nei vienas jaunuolis, moksleivis.

Ribotas tos knygos skaičius gautas Dirvoje. Užsisakykite paštu.

Knygos kaina -- kietais viršeliais 2 dol., minkštais -- 1,50 dol.

baigta Lietuvos himnu. Salės kampe vyko J. Gliudos knygų parodėlė. Ir pardavinėjamos jo knygos. Pasisekimas geras: kai kurių knygų net pritrūko. Sudarino ušsisakančių sąrašus, prišius paštu.

Visi buvo šauniai pavaišinti. Daugelis turėjo progos iš arčiau pažinti rašytoją Jurgį Gliudą, gauti jo autografą. Literatūrinė puota -- vakaras praėjo meniškai. Iškilmėse dalyvavo daugelis Los Angeles gyvenančių rašytojų, kultūrininkų. (lg)

• Los Angeles skautai ruošia didelę ir linksną gegužinę Arroyo Seco parke liepos mėn. 21 d., 1 val. p. p. Programą atliks ir ją praves patys skautai. Tėvai ir

motinos rūpinsis svečių patogumais ir maistu. Gegužinė bus užbaigta skautišku laužu ir atitinkama programa.

Gegužinės pelnas bus skiriamas vietinei jubiliejinei stovyklai paremti. Baliaus pelnas paskirtas paremti skautus ir skaites vykstančius į Lietuvį Skautų Jubiliejinę stovyklą prie Atlanto (Cape Cod). Iš tolimos Kalifornijos žada vykti net 37 skautai-ės. Likusieji Los Angeles skautai ruošia vietinę jubiliejinę stovyklą Sequayo's parko pušyne. Stovyklai vadovaus prityrę skautai, kaip sk. V. Pažiūra ir sk. J. Kvedienė. V. Irl.

TEKARALIAUJA LIETUVAITĖ

Jau antri metai iš eilės Chicagoje vyksta tarptautinės futbolo lygos pirmenybinės rungtynės. Susidomėjimo netrūksta. 1962 m. rungtynes stebėjo daugiau 72,000 žiūrovų. Juos sutraukia žymiųjų pasaulio futbolo komandų vardai ir iškilus futbolininkų žaidimas. Pirmenybes tvarko International Sports, Ltd. bendradarbiaujant su Associated Soccer Clubs, Inc. Pastarajai organizacijai priklauso ir mūsų LFK Lituanica.

Nors futbolas Amerikoje žaidžiamas nuo praėjusio šimtmečio vidurio, vienok jis dar nėra šimtaprocentiniai įspilietinės, Sakoma, jog pradžioje futbolas buvo mėgstamiausias amerikiečių žaidimas. Tik vėlesniais metais jo populiarumas kritė. Šiomis tarptautinės futbolo lygos rungtynėmis (pradėta 1960 m. New York) bandoma atkreipti plačiųjų masių dėmesį ir parodyti, jog futbolas visais atžvilgiais tinkamas ir šio krašto sporto mėgėjams.

Gražina Juškaitė

Atkreipti dėmesį mėginama ne vien tik pačiu futbolo žaidimu. Talkon sumaniai yra įjungta spauda, radijo, televizija ir kitos priemonės. Be visa to, šiemet renkama ir taip vadinama "Soccer Queen". Futbolo karalienės postas kandidatuoja septynios gražuolės. Jų tarpe yra mūsų Gražina Juškaitė, kuri gerai žinoma mūsų sportinėje veikloje. Balsooti gali kiekvienas rungtynių žiūrovas, nusipirkęs oficialią

programą. Programoje yra visų kandidačių nuotraukos bei trumpi jų gyvenimo aprašymai. Greta yra ir specialus atkarpa, kurią užpildžius atliekamas balsavimas.

Ligšiolinėmis žiniomis, Gražina yra surinkusi nemažai balsų ir užima antrąją vietą. Kiekvienose rungtynėse matomas gana didelis skaičius lietuvių. Deja, ne visi ganėtinai paslankūs. O vis dėlto negalima likti abejingais. Turime paremti saviškę. Tuo daugiau, nes Gražina visapusiškai verta paramos. Ji lanko Chicagos Teachers College, studijuodama fizinių auklėjimą. Vadinasi, ruošiasi mokytojos profesijai. Gražina nevengia lietuviškos veiklos. Priklauso Korpi Gintarui ir gina LKS Neries sportines spalvas tinklinyje, stalo ir lauko tenise. Artėjančiose pabaltiečių pirmenybėse Gražina atstovaus lietuvių lauko teniso varžybose.

Beliko tik penkios futbolo rungtynės. Tiek pat beliko progų balsavimui, atiduodant balsą už saviškę. Išnaudokime progas ir išrinkime Gražiną Juškaitę. Tekaraliauja lietuvaite!

P. Ptr.

KAS TURIT "TIMELESS LITHUANIA"?

Prašau atsiliiepti lietuvių, prisidėjusių prie Dr. Norem'o knygos "Timeless Lithuania" išleidimo ir turinčių tą knygą. Kuriems ji dabar nereikalinga, bet gerai išlaikyta, prisiųskit man. Yra amerikiečių, kuriems ta knyga labai svarbi ir nori ją įsigyti, bet niekur gauti negalima.

Kadangi tą knygą privalone padovanoti tiems amerikiečiams, kurie jos verti, būkit tokie geri ją padovanoti. Ją pasiunčiant bus pažymima kaip jūsų dovana. K. S. Karpis, 345 E. 222nd Street, Euclid, Ohio, 44123.

* CHRUSČIOVAS NORIS ITIKINTI CASTRO, kad pastarasis baigtų žaides kareivėliais ir imtųsi darbo, Kubą paverčiant pavyzdine komunistine šalim Vak. hemisferoje. Girdi, Washingtono administracija siekianti taikaus sugyvenimo su Kubos režimu ir ginklavimąsi nebeturįs prasmės.

Neolituany Orkestro įgrotą plokštelę "Grojame Jums" galima įsigyti:

BOSTONE: Antanas Vileniškis, 5 Adams St., Dorchester, Mass.

CLEVELANDE: Dirva ir Vaclovas Vinclovas, 1903 Sunset Dr., Cleveland 17, Ohio.

CHICAGOJE: Cezaris Modes-tavičius, 6456 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.; Rimas Mulokas, 3210 W. Marquette, Chicago 29, Ill.; Jonas Našlūnas, 6829 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

DETROITE: Jonas Gaižutis, 591 W. Girtydale, Detroit, Mich.; Vlodo Paužos knygyne -- Nerin-ga.

NEW YORKE: Juozas Maurukas, 84-23 116th St. Richmond Hill 18, N.Y.

LOS ANGELES: Vytautas Aleksandriūnas, 2458 Silver Lake Blvd., Los Angeles 39, Calif.

PHILADELPHIOJE: Petras Mitalas, 7322 Oak Ave., Philadelphia 26, Pa.

TORONTE KANADOJE: P. Kvedaras, 325 Wellesley St., E. Toronto 5, Ont.

Mokyklos durys uždarė ir atsivėrė neribotas kelias į gamtos smagumus...

V. Plodžinsko nuotrauka

SENSACINGAS ERDVĖS TYRIMO PLANAS

Erdvės mokslininkai jau senai yra įsitikinę, kad erdvės tyrimas anapus saulės sistemos ribų geriau įmanomas ne nuo žemės, bet iš erdvės stočių. Erdvės stotimis vadiname specialiai įrengtas platformas, kuriostam tikra-

me atstume skristų aplink žemę, kaip satelitai. Pakilti nuo tokio satelito į erdvės kelionę būtų žymiai lengviau, nes nereikėtų nugalėti žemės traukos jėgos. Čia būtų galima naudoti daug silpnesnius atitransformaviklius, kurie galėtų daug ilgiau veikti su daug mažesniu svoriu. (Vad. Joniniai varikliai, aprašyti anksčiau). Tačiau tokių didelių erdvės stočių pastatymas yra nepaprastai brangus ir sunkus darbas, nes visos dalys turėtų būti iššautos nuo žemės paviršiaus nugalint žemės traukos jėgą. Jau keli metai erdvės mokslo spaudoje yra svarstomas kitas labai originalus projektas, kuris kaskart darosi labiau galimas ir, gal būt bus įvykdytas už 10 ar 15 metų.

Tarp Marso ir Jupiterio aplink saulę skrenda eilė smulkių planetų, vad. asteroidais. Spėjama, kad tai yra likučiai kurioje nors katastrofoje subyrėjusios planetos. Tie asteroidai yra įvairaus dydžio, nuo kelių pėdų iki keliasdešimt mylių diametro. Pagal svarstomą projektą, siūloma nusišviesti į vieną iš pasirinktųjų asteroidų ir tiksliai nukreiptų atominių bombų sprogimo pagalba pakeisti asteroido orbitą ir padaryti jį žemės satelitu. Yra apskaičiuota, kad pasirinkus apie 3000 pėdų diametro asteroidą, ir skaičiuojant, kad atominių bombų tik 25% energijos galėtų būti panaudota, kad privertus asteroidą pakeisti orbitą, tokio dydžio asteroidui reikėtų tik 43,8 megatonų atominės bombos.

Nežiūrint, kad tie asteroidai yra žymiai toliau nuo žemės, kaip Marsas, nusileisti ir sugrįžti reikia mažiau energijos, negu kad nusileisti vien tik į mėnulį. Asteroido trauka yra labai maža ir erdvės laivas, artėjas prie tokio asteroido tik nežymiai didintų savo greitį, todėl nereikėtų vežti daug sprogstamosios medžiagos, kad atitransformuoti būdą nugalė-

jus šį traukos greitį. Taip pat pakilimui iš tokio asteroido reikėtų mažai energijos ir sugrįžimas į žemę nebūtų labai sunkus.

Asteroidui virtus žemės satelitu, grįžimas į žemę būtų labai lengvas irgi dėl jo labai mažo svorio ir mažos gravitacinės traukos. Čia atsiveria naujos ir didelės galimybės. Spėjama, kad kai kurie iš asteroidų yra grynios geležies ar nikelio. Jeigu toks asteroidas būtų tik iš nikelio ar kobalto metalo, (labai reikalingų medžiagų pramonei, kurių jaučiamas trūkumas), tokio asteroido pasigavimas būtų didelis biznis. Iš satelito - asteroido numesti medžiagą į žemę, užtektų mechaninio katapulto, nes žemei pasiekti reikėtų pradinio greičio tik 500-1000 pėdų per sekundę. Pasiųsti kroviniui į satelitą nuo žemės reikėtų tiek pat pastangų, kiek jų reikia, kad paleidus erdvės laivą į orbitą.

Galimas daiktas, kad net su mažesniu energijos kiekiu galima pasigauti kokį nors dangaus kūną. Manoma, kad erdvėje netiktai apie Marsą ir Jupiterį, bet ir kitus randasi eilė skriejančių didesnių objektų. Skaičiuojama, kad 20 milijonų mylių spindulys kas met praskrenda pro žemę gal net milijonas įvairiausių kūnų tarp 3000-300 pėdų dydžio. Apie 50 tokių objektų pralekia pro žemę arčiau, kaip mėnulis. Taigi, reikia tik išstbulinti metodus laiku susiekti erdvėje tokius kūnus ir gal būt galima būtų juos pagauti ir panaudoti erdvės stotims.

Į žemę yra nukritę dideli meteorai ir padarę didelių sunaikinimų. Pietų ir Šiaurės Amerikoje bei Afrikoje randasi krateriai ir daubos, kurių susidarymas aiškiai stambių kūnų susidūrimu su žeme.

Pradžioje šio šimtmečio stambus meteoras yra nukritęs Šiauriniame Sibire.

Spaudoje tenka matyti fantastiškų, naujų, viską naikinančių, karo priemonių aprašymų. Be 100 megatonų ar dar stipresnių bombų, kuriomis graso Chruščiovas sakoma, kad kurio nors pasirinkto kontinento žmones būtų galima sunaikinti anksčiau minėtų būdų, pasigaunant asteroidą ir tiksliau keičiant trajektoriją, priversti jį susidurti su kuriuo nors žemynu. Kelių mylių skerspjūvio asteroidas galėtų gerokai sužaloti ištisą kontinentą. Tokie gaudiniai yra tik paprasčiausia mėgėjiška fantazija. Išnaikinti mai būtų labai dideli, bet paprasčiausia aritmetika rodo, kad šimtus kartų pigiau tokius sunaikinimus galima padaryti atominių bombų pagalba.

Tačiau asteroido pasigavimas erdvės tyrimo reikalams, kad ir skamba fantastiškai, visai yra galimas ir gal būt šio nepaprasto įvykio susilauks dar mūsų karta.

Šalia manęs guli 40 straipsnių sąrašas, svarstas šią problemą. Rašydamas šią santrauką sekiau D. M. Cole straipsnį "Astronautics" žurnalo (kovo 23 d. 1963 m.) laidoje.

-bk-

ALGIS JUODIKIS Elektr. inž. magistras

Šių metų Joninės chigagiškių Dr. Jono ir Stefanijos Juodikių šeimoje praėjo skirtinga nuotaka ir nauja mintimi, negu kad paprastai pas juos būdavo. Mat, tėvų vardinėse pasveikinti buvo atvykę iš Kalifornijos sūnus Algis, birželio 7 d. gavęs elektros

inžinerijos magistro laipsnį California Institute of Technology. Tad ir Joninių vakaras pakrypo į jauną Juodikio sveikinimus, linkėjimus, jo pagerbimą.

Algis Juodikis, prieš porą metų baigęs Chicagos universitetą elektros inžineriją, tolesnės studijoms nuvyko į Kaliforniją ir sekmingai jas baigęs master laipsniu. Ta proga jaunas specialistas gavo eilę pasiūlymų darbui. Jis pasirinko ir jau pradėjo dirbti Engineer in Data Systems Division, Ford Motor Co., Newport Beach, Cal.

Jaunasis inžinierius, be įtempo darbo studijose, visą laiką aktyviai reikiškesi ir kaip didelis sporto, ypač lauko teniso, pašalinė, keliavimo ir kt. sričių mėgėjas. Jo biblioteka puošiasi eile trofėjų, jojo iškovotų įvairiose sporto varžybose. Kai kurios jų jūg drauge su tėveliu, nes šis taip pat yra didelis teniso mėgėjas. Į Dirvos bendradarbio klausimą, ar jau jokia jėga nebėra ištrauks jo iš gražiosios Kalifornijos, jis sumojęs mintį, atsakė -- Nemanau... Gali atsirasti nauja jėga, bet aš manau ją parsitraukiau pas save, o ne priešingai...

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 14 D. Anglijos lietuvių klubo gegužinė Spaičio darže, Willow Springs.

LIEPOS 20-21 D. Pabaltiečių lengvosios atletikos, plaukymo, lauko teniso ir futbolo pirmenybės.

LIEPOS 21 D. ekskursija į "Dainavos" Jaunimo stovyklą metinė šventė. Autobusas išvyksta nuo Jaunimo Centro 6 val. ryto.

RUGPIŪČIO 21 D. Lietuvių Prekybos Rūmų golfo diena Silver Lakes Country Klube.

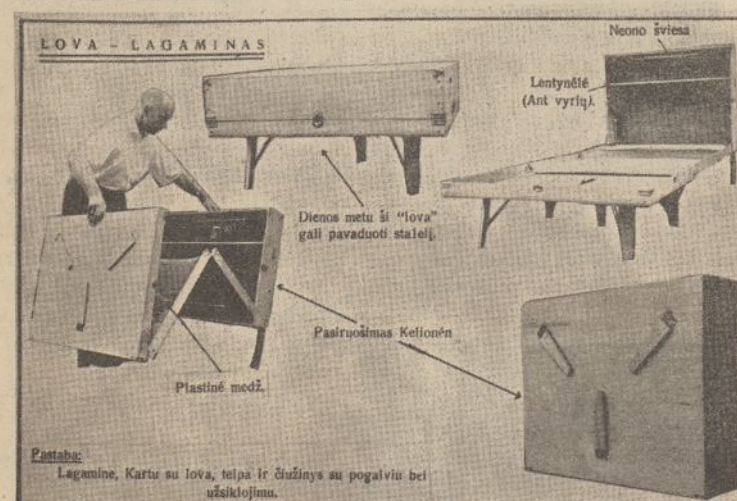
RUGPIŪČIO 31 ir RUGSĖJO 1 D.D. -- Korp. Neo-Lithuania suvažiavimas Linkų vasarvietėje Christiana Lodge, Edwardsburg, Mich.

RUGPIŪČIO 31 - RUGSĖJO 1 D. Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos 50 metų jubiliejinis suvažiavimas Conrad Hilton viešbutyje.

RUGSĖJO 28 D. sol. Nerijos Linkevičiūtės dainų ir arijų rečitalis Jaunimo Centre.

SPALIO 5 - 13 D. Jaunųjų dailininkų meno kūrinių paroda Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre. Parodos atidarymas spalio 5 d. 7 val. vakaro.

SPALIO 12 D. Lietuvių Gaiestingųjų Seserų S-gos tradicinis parengimas, Western Ball Room salėje.

Muzikas Jonas Kaseliūnas, gyvenantis Kolumbijoje, laisvą laiką užsiima naujų baldų kūryba. Čia matome laiptakėdę ir lovą lagaminą, turinčių daugelį paskirčių.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

MERGAICIŲ STOVYKLA PUTNAME, CONN.

Nuo birželio 30 ligi liepos 28 d. Putname, Conn., vyksta XX-oji mergaičių stovykla jubiliejinė. Prieš 20 metų ten įvyko I-oji, kurią lankė išimtinai čia gimusios lietuvaitės. Vėliau dauguma stovyklautojų buvo ateivės, dabar vėl beveik visos čia gimusios, tremtinių ar keltosios kartos lietuvių dukterys.

Stovykloje mergaitės auklėjamos lietuviškoje dvasioje ir mokomos lietuvių kalbos, dainų, giesmių, tautinių šokių bei žaidimų, supažindinamos su lietuvių literatūra, istorija ir t.t. Visa tai atliekama gerai parinktais metodais ir stovykliniu būdu.

Mergaitės turi ir labai smagių bei sveikų pramogų. VII. 14 baigiasi pirmoji stovyklos pusė: dalis stovyklautojų turi grįžti namo, kitos priimamos į jų vietą likusiom dviem savaitėm. Tą dieną įvyksta ir tradicinė programa salėje. 11:30 val. mišios, 2 val. p. p. mergaičių atliekama programa.

Stovyklos paskutinioji diena, VII. 28, užbaigiama didele švente ir jubiliejui paminėti mergaičių programa lauke. Tada įvyksta ir didysis metinis piknikas Putname.

Stovyklai vadovauja sesuo M. Paulė; šalia jos mergaičių stovyklos vadovybę sudaro dar didelis būrys jaunesniųjų vienuolių, įvairių stovyklinių dalykų specialistų. Jaunesniosios vadovės yra iš pačių stovyklautojų: seniūnė, padėjėjos, būrelių vadovės ir kt.

Stovykloje yra 120 mergaičių, didelė jų dalis net iš tolimų vietovių. Į stovyklą nebegali būti priimamos visos norinčios dėl vietos stokos. Kongregacija turi didelį žemės plotą prie ežero naujai stovyklai įrengti.

B. J.

EAGLE STAMPS ADD EVEN MORE TO YOUR SAVINGS AT MAY'S!

MAY'S BASEMENTS

Geriausios rūšies 60" pločio! Mašina skalbiama, sunkios, baltai

Peraustos užtraukiamos užuolaidos

60" pločio
63" ar 84"
ilgio
2.97 Pora

Nepaprastai puikus pirkinys tik 1500 porų įgalina mus parduoti šias užuolaidas šia žema kaina. Puikiai pasiūtos su giliai išlygintomis klostėmis viršuje ir šoninėse siūlėse. Skalbiant galite naudoti mašiną.

Tik 600 porų! Permatomas ninono audinys
Decronas, pasiūtos užuolaidos

Dacrono polyesterio užuolaidos baltų ar pastelinių spalvų. Pagamintos tiksliai šoninėmis ir apatinėmis siūlėmis. Pasirinkimas baltų, geltonų, ružavų, oranžinių, auksinių ir lelijavų spalvų. 82" pločio porai, 81" ilgio.

BASEMENT DRAPERY DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN, HEIGHTS, AND PARMATOWN

NEPAPRASTOS VERTĖS!

Puikios kokybės viscose dirbtinio šilko pūkuoti,

Plaunami kilimėliai

24x36"
dydžio
1.44

27x48 dydžio 2.44

Pasirinkite puošnių audinių puikios rūšies kilimėlių nepaprastai žemomis, Milijono Dolerių išpardavimo kainomis. Dekoratyvinių spalvų ir daugiausia naudojamų dviejų dydžių.

6x9', 100" Nylono pūkuoti filamento audinių kilimai

Negirdėtai žemos kainos šioms puikios rūšies guma pamuštiems kilimams. Pasirinkite populiarias dekoratyvines spalvas.

9x12' dydžio, kainavę 59.95 39.88

16.88

BASEMENT RUG DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN, HEIGHTS AND PARMATOWN

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Vytautas Giedraitis**, iš Willowick, Ohio, dirbęs Phoenix gyvybės draudimo kompanijoje, laimėjo National Quality Award for 1963 atžymėjimą. Tai yra vienas iš aukščiausių atžymėjimų dirbantiems gyvybės draudimo srityje. Pažymėtina, kad V. Giedraitis jau ketvirtus metus paeiliui kvalifikavosi šiam atžymėjimui.

• **Liepos 14 dieną, Lietuvos Budžiams Valdyba** ruošia gegužinę - pikniką Painesville, Ohio, Aldonos Esherick sodyboje, 535 East Walnut Street, prie 84 kelio. Vaziuoti iš Clevelando: Lakeland Freeway iki Painesville, vėliau sukti dešinėn į 84 kelią ir prieš Grand River upės tiltą, sukti į kairę, 535 East Walnut Street.

Gera vieta poilsiui ir pasilinksminimui, miškas ir upė. Bus muziką, šokiai ir gaivina gėrymės.

Valdyba maloniai kviečia clevelandiečius atsilankyti. Pradžią 1 valandą.

• **Clevelando Skautininkių Draugovė** širdingai dėkoja ponams Apaniams už suteiktą vietą vietos gegužinei ir klebonui kun. B. Ivanauskui už stalus ir kėdes.

Aldona Grebliūnaitė

Sužiedotuvės

Birželio 29 d. įvyko Ado Maleno ir Aldonos Grebliūnaitės sužadėtuvių. Adomas šiais metais baigęs Fenn College sociologijos mokslus, o Aldona dar studijuoja psichologiją tame pat College.

• **Nemokami repeticijų koncertai**, duodami Clevelando Vasaros orkestro, įvyks liepos 12, 17 ir 24 dienomis Public Auditorium salėje.

Tuos nemokamus koncertus parūpino The Musical Arts Assoc. kartu su Cleveland Federation of Musicians.

Koncertai-repeticijos vyks 10 val. ryto.

KAIP NUVYKTI PAS GARMUS

ALT Sąjungos 12-to skyriaus smagus vasarinis pobūvis įvyks jau ši sekmadienį, liepos 14 d., A. Garmaus sode — 24584 Chardon Road. Pradžią 2 val. po pietų. Kviečiami skyriaus nariai su ponėmis atvykti kartu su artimaisiais ir svečiais. Įėjimas \$2.00 vyrams, \$1.00 ponioms ir nemokamai studijuojantiems Korp! Neo-Lithuania nariams.

Bus išpildyta meninė programa, kurią atliks P. Maželis ir kt. Bus pranešimas apie ALT Sąjungos Seimą St. Louis mieste ir vaišės, panašiai kaip būdavo kitomis vasaromis.

Nuvažiavimas: Iš miesto važiuojant į rytus Euclid Avenue privažiavus apie E. 210 gatvę, sukiti US 6 keliu į dešinę. Tai ir bus Chardon Road, o už kelių minučių privažiuosit numerį 24584. Automobilį pastatyti galima šalia to paties kelio.

Kviečia valdyba

• **Eglutei paremti piknikas** ruošiamas liepos 21 d. Prašoma tą dieną kitų parengimų neruošti. Vieta bus paskelbta vėliau.

• **The First National Bank of Parma**, nauja bankinė institucija buvo iškilmingai atidaryta liepos 1 d., dalyvaujant naujojo banko administracijai ir aukštesiems miesto pareigūnams. Naujojo banko prezidentas Andrew C. Putka pareiškė, kad visi aukštieji banko pareigūnai bus prieinami suinteresuotiems bankinėmis operacijomis asmenims, kad patarnavimai būtų kiek galint artimesni ir suprantamesni kiekvienam klientui.

Visą banko vadovybę sudaro vietiniai prekybininkai ir pramonininkai. (Sk.)

• **Vila Rūta** vasaravimo sezoną pradeda nuo liepos 6 dienos. Svečiai kviečiami pasinaudoti "Rūta" išsinuojant kambarius su pensijonu arba be. Skambinti EV 2-4114 — Gražinai Natkevičienei, arba rašyti: Mrs. V. Nagius, Andover Post Office, Andover, Ohio. Vaziuoti 6 keliu iki Andover. Iš Andover 85 iki Lake Rd. Pasukti į kairę už vienos ketvirties mylios — Rūta.

• **Clevelando Vasaros orkestro** programoje liepos 13 d. (šeštadienį), koncertas bus tikrai domus operetinės muzikos ir dainų mėgėjams. "My Fair Lady" ir "Camelot" kompozitorių Lerner ir Loewe kūriniai, kaip "Brigadoon", "Paint Your Wagon", Oskarus laimėjusi "Gigi" ir eilė kitų ištraukų skambės darnioje virtinėje jungiantis orkestrui, chorui ir solistams Bonny Murray, William Tabbert, Jack Russell.

Bilietai iš anksto gaunami Severance Hall ir Burrows krautuvėse.

Reikalingos prityrę viena adata siuvėjos.

Kreiptis 1990 East 69 gt., Cleveland, 9 Ohio. (78, 79, 80)

Iš LB CLEVELANDO I-OS APYL. VEIKLOS

• **Gautos šiltos padėkos** iš organizacijų ir pavienių asmenų už apylinkės valdybos skirtas aukas, sveikintus ir pareikštas užuojautas. Taip pat gauta šilta padėka iš Chicago Lietuvos Scenos Darbuotojų Sąjungos pirmininkės S. Adomaitienės už padėtas valdybos pastangas pasirodyti Clevelande su vaidinimu "Gatvės vaikas".

St. Nasvytis, pasveikintas jo 80-me gimtadienyje, savo padėkoje, pasižada ir toliau — savo likusį gyvenimo laiką, likti aktyviu LB nariu.

• **Stambi auka.** Velionies Prano Pračkio našlė Bronė Pračkienė, vietoje polaidotuvinių vaišių, pildydama savo pažadą, paskyrė 200 dol. LB Clevelando I-os Apyl. Valdybai. Jos pageidavimu, ši suma skiriama padengimui I-os Apyl. Valdybos likusio Lietuvos Fondo pasižadėjimo.

• **LB Clevelando I-os Apyl. Vaidilos Teatras** ateinančio sezono darbų plane numato suruošti keletą vaidinimų ir paminėti savo sceninio darbo dešimtmetį. Ateities darbų pasirošimams I-os Apyl. Valdyba vaidiliečiams suteikė 400 dol. paskolą.

• **Didžioji Lietuvos Gegužinė** — ruošama I-os Apyl. Valdybos įvyks liepos 28 d., Neurų sodyboje. Į šią gamtos išvyką vykstančių patogumui bus autobusai.

Moterims, akad. jaunimui ir mokyklinio amž. jaunimui — įėjimas laisvas ir šaltas alutis visiems nemokamas. Be to, numatoma įdomių pramogų ir laimėjimų. Smulkesnės informacijos bus skelbiamos spaudoje.

Išnuomojamas butas

1896 Idlewood Ave., 5 kambarių apatiniame aukšte. Nuo rugpjūčio 1 d. Atremontuotas.

Tel. MU 1-6389 po 5 val. vak.

• **Ieškomas nedidelis butas** — 3 kambarių, vyresnio amžiaus porai. Pageidaujama nuoma — 35 dol. į mėnesį.

Tel. RE 1-5388.

• **Savininkas parduoda** mūrinį namą: 4 miegamieji; 4 garažai; varinis vandentekis ir lietaus nubėgimai; sklypas 425 pėdų ilgio su medžiais; naujas cementinis išvažiuojamas; randasi Marcella Rd. — prieš Naujos parapijos mokyklą. Telefonas: IV 1-5380. (78)

IŠNUOMOJAMI

GYDYTOJUI IR DANTISTUI KABINETAI

virš Superior Savings and Loan patalpy, East 68 ir Superior gt. kampas.

Teirautis telefonu: HE 1-2497.

Parama skautams

Clevelandiečiai sutartinai stojo lietuvių skautų Jamborees Fondo talkon. Balandžio -- birželio mėn., laikotarpyje J. Fondą parėmė:

\$50.00 auka -- LB I-ji Clevelando apylinkė, \$15.00 aukojė Dr. A. Kisieliū. Po \$5.00 aukojė arba užsiprenumeravo sk. albumą -- B. Auginas, Dr. A. Butkus, E. Jakulienė, Dr. J. Mačiulis, Dr. inž. S. Matas, Pilėnų tunto sk. tėvų k-tas, V. Plečkaitis, O. ir J. Rinkus ir E. Steponavičius.

Po \$3.00 aukojė -- M. Eidukevičius, A. Garmus, J. Kregždė, A. Meilus, N.N. ir R. Zorska.

Po \$2.00 aukojė -- A. Baliūnas, A. Bielskis, V. Dautartas ir J.V. Stuogis.

Po \$1.00 aukojė: Brazlinas, Geležiūnas, S. Ignatavičius, P. Jurgutavičius, A. Lūža, J. Margevičius, J. Muliolis, L. Nagevičius, Paškonienė, A. Puškoriūtė, P. Zigmantas ir J. Žygas.

O Dr. inž. Alg. Nasvytis įdėvė mūsų skautams lauktuvių -- 10 egz. anglų kalba knygos "Palik ašaras Makvoje" -- nusiųžti į pasaulinę skautų Jambore.

Dosniai parėmusiems aukotojams iš J. F. Skyriaus prie LSB Vadijos gauti atitinkami padėkos lapai, kurie išteikti šiems aukotojams Clevelande ir kaimynystėje -- LB I-jai Apylinkėi, Am. Lietuvių Tautinės S-gos skyriui, Alto skyriui, L.V.S. Ramovės skyriui, Am. Lietuvių Piliečių klubui, Pilėnų tunto sk. tėvų k-tui, Dr. J. Skrinkskai ir Z. Jankei.

Visiems aukotojams Jamborees Fondo vardu reiškiamas skautiška padėka.

Kas dar nespėjo savo aukos

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

East Cleveland

8 kamb. 1 šeimos namas netoli Euclid Ave. 1½ vonios, kilimai, ekstra kamb., 3 aukšte, garažas. 60x145 sklypas. \$13,500.

Šv. Jurgio parapijoj

6 kamb., 2 vonios, erdvus rūsys, nauji variniai vandens vamzdžiai, nauji elektros laidai, naujas gaso pečius. Aluminijau dvigubi langai, garažas. Atskiras įėjimas į 2 aukštą. Tinka vienai šeimai arba dviem. \$12,800.

7 kamb. 1 šeimos, gerai stovyje. \$8,600.

2 šeimų 5-5, po 3 mieg., 3 garažai, švariai prižiūrtas namas. \$12,900.

Edna Ave.

2 šeimų, 5-5, erdvūs kambariai, 2 geri gaso pečiai, šildymas su radiatoriais. \$15,900.

Netoli St. Clair — Ida

2 šeimų, 5-5, naujas garažas, geras rūsys, prašo \$13,300.

Investavimui

3 šeimų, garažai, \$10,000.

4 šeimų — \$10,800.

10 šeimų — 2 krautuvės, metinės pajamos — \$7,600. Kaina \$41,500.

Alg. Dailidė

13229 Superior Ave.

UL 1-6666

CHICAGOJE ORGANIZUOJASI LIETUVIAI JŪRŲ ŠAULIAI

Teko patirti, jog pasigendama bendrinės lietuviškos jūrinės organizacijos, kuri apjungtų lietuvių, mėgstančių būriavimą, motorlaivius, nardymą, slidinėjimą ant vandens ir bendrai vandens sportą. Tiesa, daugelyje vietų veikia jūrų skautai ir skautės, o taip pat jūrų budžiai, bet tent daugelis nestoja, nes vieni jaučiasi iš vaikų amžiaus išsėję, o kiti -- vyresnieji, ypač niekuomet neskautavę, nestoja nenordami laikyti patirimo laipsnių egzaminus ir t.t. Tuo tarpu jokio kito lietuviško jūrinio sambūrio iš viso neturime, nors nemažai lietuvių raizgo bangas savo didesniais ar mažesniais laiveliais ant upių, ežerų ir jūrų. Taip pat yra žinomas faktas, jog yra sunku netik įsigyti bet ir išlaikyti vidutinio turtingumo asmeniui bet kokį nors didesnį vandens pastatą, kurio pirkimo kaina paprastai yra aukšta, o aptarnavimas ant vandens reikalauja daugiau asmenų ir kurio paruošimas kiekvieną pavasarį ir rudenį atima daug valandų kruopštaus darbo.

Šaulių Sąjunga Tremtyje, pajuto stoką tokio bendro lietuviškos jūrinės veiklos sąjūdžio.

Įteikti, prašomas tai atlikti artimiausiu laiku, nes netrukus mūsų skautai išvyks į Jambore Graikijoje. Aukų dar nesutelkta per daug. Siųskite jas J. Fondo įgaliojimo adresu: S. Balys Rėkus, 1344 Russell Rd., Cleveland 3, Ohio.

ŠEIMOS

POILSIUI
PUIKIOS
MAUDYNĖS,
LAIVELIAI IR
ZUVAVIMAS

Christiana

PLANUOKITE šeimai atostogas 32 akrai įvairių pramogų kupiną LINKŲ vasarvietėje. Pukius maistas, baras, linksmavakariai. Laiveliai NEMOKAMAI. Dėl sąlygų teirautis BOX D-266, EDWARDSBURG, MICHIGAN, arba telef. J. Linkus, NEptunc 1-5055.

BETTER LAWNS AND GARDENS CO.,

V. Apaniaus vadovaujama, atlieka sodininkystes patarnavimus ir patarimus. Be to galite nusipirkti pievoms trąšų, chemikalų, sėklų ir įvairių augalų. Prie progos užsukti ar naskambinkit

12518 Lake Shore Blvd.

Cleveland 8, Ohio.

Tel. PO 1-5614.

PARDUODAMAS NAMAS

Savininkas parduoda namą, laisvą apsigyvenimui. 2 šeimų, 5-5, dvigubi porčiai, plytelėmis klotos virtuvės, 2 gaso pečiai, erdvus rūsys, naujas 1½ garažas.

Telef. 881-7064. (75-78)

MŪRININKAI

Ieškomi prityrę mūrininkai Rytų ir Vakarų miesto pusėje esantiems darbams.

Dienomis skambinti — 831-8711. Vakaraš skambinti — 247-6370. (77-79)

Lietuvoje savo laiką šauliai buvo vieni iš pirmųjų išsėję į jūras, susiorganizavę ir Jūrų Šaulius ir išraižę savo jachtomis Baltijos jūros vandenį. Todėl ir dabartinė Šaulių Sąjungos Centro Valdyba yra nutarusi atgaivinti tremtyje Jūrų Šaulių Sąjūdį, įkuriant Chicagoje pirmą Jūrų Šaulių Būrį. Neužilgo įvyks steigiamasis tokio būrio susirinkimas, kurio vieta ir laikas bus paskelbtas spaudoje.

Į steigiamą Jūrų Šaulių Būrį priimami vyrai ir moterys jaučią prisirišimą jūrai ir vandens sportui. Kviečiami ne tik aktyvūs būriuotojai, narai, slidinėjantys ir kt., bet ir šios idėjos rėmėjai. Ypač kviečiami į Jūrų Šaulių Būrį asmenys plaukioję ant laivų, tarnavę laivynuose, turį savo burlaivius ar motorlaivius, ar kurie iš ankščiau turi patyrimo jūriniam darbe. Veikimui dirva yra plati, tik reikia žmonių ir noro, bet pats pirmutinis tokio būrio tikslas būtų sutelkti lėšas ir priemones, kad įsigyti nuosavus laivus.

Tad chicagiešiai, vandens mėgėjai, skleiskite Jūrų Šaulių Sąjūdžio atgimimą savo bendraminčių tarpe ir visi ruoškimės į neužilgo įvyksiantį pirmo Jūros Šaulių Būrio Chicagoje steigiamą susirinkimą. Jau dabar tyrtaitikima, jog daugiau Jūros Šaulių Būrių įsisteigs tose lietuviškose kolonijose, kurios yra arčiau vandens ar jūrų, bet mes -- chicagiešiai parodykime pavyzdį. Gėro vėjo!

Myk. Maksvytis

DETROIT

Dariaus ir Girėno 30-ties metų paminėjimas

Detroito Dariaus - Girėno Klubas liepos 14 d. rengia tragiškai žuvusių Atlanto didvyrių Stepo Dariaus ir Stasio Girėno 30-ties metų paminėjimą.

Liepos 14 dieną, sekmadienį, Šv. Antano parapijos bažnyčioje 10 val. iškilmingos pamaldos. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis ar atstovais.

Tos pat dienos rytą 8:30 val. per Radijo Klubo stoties radijo bangomis transliacija-montažas, "Garbė Didvyriams", apie tragiškai žuvusius lakūnus Darių ir Girėną. Montažas paruošė Justas Pusdešis.

Liepos 27 d., šeštadienį, Dariaus-Girėno Klubas rengia Beach Nut Grove parke tradicinį - metinį pikniką. Bus paruošta gausiai laimėjimų, skanūs lietuviški valgiai ir gėrimai. Šokiams groš V. Petrausko "Atžalyno orkestras. Pradžią 1 val. p. p. iki 1 val. nakties. Visą detroitiešką ir kaimynines apylinkes su jaunimu, visą visuomeninę kviečia dalyvauti. Pelnas skiriamas Lietuvių Namų pagražinimui.

Detroito Dariaus - Girėno Klubas spalio mėn. švęs klubo kultūrinės veiklos dešimtmetį.

Dariaus-Girėno klubas paaukojo 25 dol. Tautinių šokių grupei "Šilainei" išlaidoms padengti vykstant į Taut. šokių šventę.

Justas P.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1%
2

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

Indėliai įnešti iki LIEPOS 15 DIENOS bus užskaityti nušimčiams nuo LIEPOS 1 DIENOS!

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

KAS IR KUR?

• B. Armonienės ir A. Nasvyčio knyga "Palik ašaras Maskvoj" pasirodys Argentinoje ispanų kalbos vertime, išleidžiant ją žinomai Plaza y Janes leidyklai.

Knyga bus masiniai platinama, pigiai išleidžiant "Paperback" formoje.

Jau kelių angliskų laidų susilaukusi knyga yra išversta ir į portugalų kalbą ir pasirodys poros mėnesių bėgyje Brazilijoje.

Kaip žinoma, tos knygos šantraukos buvo pasirodę anksčiau olandų ir šveicarų žurnaluose.

Šiuo metu angliskos laidos knygos turi didelį pasisekimą Australijoje.

• Balfas birželyje pasiuntė į Lietuvą-Sibirą 14 siuntinių \$924.00 sumai, Lenkijos lietuviams 43 medžiagų, siuntas 1,290 dol. vertės ir 5 siuntinius į kitus pasaulio kraštus. Lenkijos lietuviams ligoniams pasiūsta 12 vaistų siuntinukų, lietuvių invalidei Vokietijon nusiūsta specialio invalido kėdė. 41 neturtingai šeimai Vakarų Vokietijoje nusiūsta pinigais \$1,315, vienam lietuviui išpirkta lėktuvo kelionė iš Argentinos į JAV.

• New Yorko Šimtas Balso skyrius prisiuntė Balso Centrai birželio mėnesį

KORP! NEO-LITHUANIA KORPORANTŲ DĖMESIUI!

Korp! Neo-Lithuania Clevelando skyriaus valdyba praneša, kad kažkokių anoniminių K. O. R. P. vardu iš Clevelando išsiuntinėta korporacijos nariams anketa nėra valdybos autorizuota ir Clevelando skyriaus valdyba su ta anketa nieko bendro neturi.

Gavę tą anketą korporantai prašomi į ją neatsakyti. Korp! Neo-Lithuania Valdyba Clevelande

1,700 dolerių, tuo būdu Balso Centras iš New Yorko skyriaus šiais biudžetinėmis metais gavo 7,500 dolerių. New Yorko Balso skyrius turi per 300 apsimokėjusių narių ir arti 1,000 Balso rėmėjų.

• Išleidžiama Sibiro maldaknygė angliskai. Nek. Pr. M. seserų kongregacija Putname, Conn., išleidžia naują Sibiro maldaknygės laidą anglų kalba. Ši laida bus maldaknygės formato ir geru viršeliu.

XX-osios mergaičių stovyklos metu maldaknygė bus pradėta platinti. Stovyklos lankytojai ją galės įsigyti ten pat. Kiti galės gauti savo knygynuose ar užsisakyti iš leidyklos.

LIETUVIAI!

Pavergtųjų Tautų savaitė -- tai Amerikos vyriausybės demonstracija prieš sovietinį kolonializmą, prieš pavergtųjų tautų naikinimą. Tai Amerikos privilegija visiems pavergtiesiems nepavargti, nenutilti ir šaukti už pavergtųjų tautų laisvę. Amerika ypatingai vertina didelius skaičius, dideles demonstracijas, galingą šauksmą. Pavergtųjų Tautų savaitė liktų mažareikšmė, jei į Pavergtųjų Tautų savaitės minėjimus neatsilankytų dešimtys tūkstančių iš sovietų pavergtų kraštų kilusių Amerikos gyventojų. Neatsilankymu parodytume, jog mes laisvės nebranginame ir už savo krašto išlaisvinimą iš sovietinės vergijos nebekovojame.

Sovietų pavergtoje Lietuvoje žmonės nutildyti fizinėmis priemonėmis. Dešimtys tūkstančių partizanų kapų negali kalbėti laisvajam pasauliui, jei mes, laisvėje esantieji, jų kovos ir mirties prasmės nepristatome.

Sovietams nepavojingi nutildyti žmonės. Mes esame laisvi ir nenutildyti. Tad šaukime, reikalaujame laisvės pavergtoms tautomis ir žmonėms. Visi ligi vieno paskirkime tik vieną metuose Pavergtųjų Tautų savaitės dieną milžiniškam susitelkimui į vieną būrį, į visų lietuvių laisvės demonstraciją, kad mūsų laisvės šauksmas nuskambėtų per visą pasaulį.

Mes turime būti Lietuvos laisvės šaukkliai! Visų sovietų pavergtųjų kraštų žmonių didysis susitelkimas ir demonstracijos Chicagoje įvyksta liepos 14 d. Grand Parke, Eisenas prasidės 12 val. 30 min. Visi lietuviai ir visos lietuviškos organizacijos renkasi su vėliavomis Balbo ir Columbus Dr. gatvių sankryžoje.

Lietuvių Delegacija Prie Pavergtųjų Tautų Anitbolševikinio Bloko.

Tautinių šokių šventės išvakarėse informacinė komisija Dubysos svetainėje Chicagoje suruošė bendradarbiams priėmimą-vaišes. Nuotraukoje pobūvio dalyviai.

NEW YORKO RAMOVĖNAI POCONO KALNUOSE

Birželio 29-30 Pocono, Pa. kalnuose p. Garmų vasarvietėje didelis New Yorko, New Jersey ir Philadelphia ramovėnų būrys su svečiais sustiprėjo dvasiai ir kūnu -- sveikame kūne -- sveika dvasia. --

Prasiblaivęs dangus, po gardžių p. Garmų paruoštų pietų, leido iškylos dalyviams po atviru dangum, didelių medžių pavėsyje, išklaupti Kario red. Z. Raulinaičio kruopščiai parašytą paskaitą.

Prelegentas iškėlė istoriniais duomenimis pagrįstą Lietuvos karo meno istorijos reikala.

Tokią istoriją netiktai ateities Lietuvos kariškiams, bet ir politikams labai pravartu bus turėti. Dažno politikos sprendimas yra neįmanomas įvykdyti kariui ir atvirkščiai...

Susirinkusiems kult. vadovs S. Gudas pristatydamas paskaitininką pabrėžė, kokia ramovėno turėtų būti pažūra į laisvę. Palygino neprižiūrimą medelį su priežiūroje augančiu medeliu.

Po paskaitos pirm. J. Šlepetys pasveikino Kario redaktorių Z. Raulinaitį jo 50 metų amžiaus sukaktimi, o Kario štabo narys L. Bileris solenizantui įteikė dovanėlę.

Vėliau iškylautojai -- vieni maudėsi, sportavo, kiti ekskursavo po gamtos grožiu turtingas apylinkes. Vakare buvo nepaprasta Petry, Povily, Leonų, Vladų iškilminga vakarienė.

Pasveikinta varduvininkai: Dr. P. Legeckas, P. Didelis iš Philadelphia V. Kiaunė iš Newark ir Leonai Virbickas ir Bileris iš New York.

Tradiciinis Joninių laužas, kurį įžiebė birutininkė Pūkelienė ir Ramovės pirm. J. Šlepetys, užsitsė iki vėlu-

mos. Darni lietuviška daina skambėjo Echo Valley, aidėdama ir skelbdama ramovėnų pasiryžimą.

Inž. pulk. Jurskis laimėjo "gėrybių krepšį". Laimikiu dalinosi ir vaišinosi ne tik su laimingą bilietą įteikusiai L. Jankūniene ir Vyt. Vilkutaičiu, bet su visais šaunaus pokylio dalyviais.

Ilgai pasiliks atmintyje ši ramovėnų iškyla. (M. A.)

• Mindaugas Janulaitis, chigaiškių Vytauto ir Salomėjos Janulaičių sūnus, o Petro Janulaičio sūnaitis, visi Vilties Draugijos šimtininkai, sėkmingai, prieš porą savaičių baigė Loyolos Akademijos Gimnaziją su gerais pažymėjimais ir buvo priimtas į Loyolos Universitetą, kur studijuos medicinos mokslus.

Nors Mindaugui lietuviškos reikalavės čia sąlygos labai vargingos, bet nuo lietuvių kalbos ir bendrai lietuviškos išlaikymo nenu-tolo ir pasiruošęs toliau taip laikytis ir gilintis į liuanistikos mokslus.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

ATSIŪSTA PAMINĖTI

THE REFUGEE, parašyta K. C. Cirtauto. Išleido The Citadel Press New Yorke, 222 Park Ave. South, 192 psl. Kaina \$3.95.

Knyga rekomenduojama Nobelio premijos laureato kun, Dominique Pire ir P.A. Sorokin, jų parašytai įvadais.

Autorius Kazys C. Cirtautas profesorijauja Misericordia kolegijoje, Pennsylvanijoje, kartu vizituodamas paskaitomis ir eilę kitų universitetų.

MARGUTIS -- birželio mėn. numeris, ištisai paskirtas vėlonies A. Olio prisiminimui. Didžiam lietuviui ir veikėjui po gėlę į jo nuopelnų vainiką įpyne Gen. Kons. dr. P. Daužvardis, St. Pilka, J. Bachunas, Dr. St. Biežis, Nora Gugienė, Bronys Raila, Antanas Kalvaitis. Turinys gausiai iliustruotas vaizdais iš A. Olio gyvenimo reikšmingesnių momentų.

GIMTOJI KALBA -- bendrinės kalbos laikraštis, pasirodė savo pirmojo šių metų ketvirčio numeriu.

Laikraštis leidžiamas LB Kultūros Fondo, Redaguoja L. Dambriūnas.

KARYS -- birželio - liepos (nr. 6). Pasaulio Lietuvių Karių Veteranų mėnesinis žurnalas, Zigmo Raulinaičio redaguojamas, gražiai tęsia mūsų karių informacinę tradiciją.

Pavergtųjų tautų mergaitės tautiniuose rūbuose, dalyvavusios Pasaulio Laisvės Dienos minėjime Philadelphiaje. Centre stovi lietuvaite Aldona Šalčiūnaitė, V. Gruzdzio nuotrauka

Lietuvės dalyvavusios Laisvės Dienos minėjime Philadelphiaje. Pirmoj eilėj iš kairės sėdi: Aldona Šalčiūnaitė, Danguolė Raugaite, Valdonė Ramanauskaitė, Birutė Sadinauskaitė, Milda Melnikaitė, Ona Šalčiūnienė, Bronė Karašienė, Vincė Leskaitienė, Aušrelė Kananavičiūtė, Albina Čepulienė, Zinaida Kalvaitienė, Sofija Ramanauskienė. V. Gruzdzio nuotrauka

Liepos 1 d. Philadelphiaje prie Independence Hall buvo atšvęsta Pasaulio Laisvės Diena. Iškilmėse tarp 50 įvairių tautų organizacijų dalyvavo ir lietuviai. Nuotraukoje būrelis newyorkiečių, tarp kurių (kairėje) matomas LNT pirm. dr. Br. Nemickas ir LLK, Moterų Atstovybės, VLIK ir ALT atstovai. V. Gruzdzio nuotrauka

BLEZDINGĖS PRIE TORRENSO

J. J. Bachuno išleista knyga apie lietuvių isikūrimą Pietų Australijoje.

Knygą redagavo PULGIS ANDRIUSIS ir VLADAS RADZEVICIUS.

Gausiai Australijos lietuvių gyvenimo vaizdais iliustruota ir turininga knyga artimai supažindina mus su toli atsidūrusių brolių įsikūrimo vargais, jų veikla.

Knygos kaina -- 2 dol. Užsisakykite per Dirvą!

R. SPALIO

naujai pasirodęs novelių rinkinys,

ANGELAI IR NUODĖMĖS,

išleistas Nidos Knygų Klubo Londone,

Jau gaunamas Dirvoje.

Kaina -- 2 dol.

• "JAUNYSTĖS ŽIEDAI", Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos ir kitų lituanistinių mokyklų 1962-63 mokslo metų metraštis. Knyga Lietuvių Enciklopedijos formato 232 puslapių. Išleido Č. A. L. M-los Tėvų Komitetas. Kaina 2 dol., siunčiant paštu -- 2 dol. ir 25 cent. Knygoje telpa geriausi pačių mokinių parašyti rašiniai; dėl to lengvai skaitomi net ir pradedantiems lietuvių kalbos mokytis.

Dar yra likęs nedidelis skaičius šio metraščio pardavimui. Knyga pilnai tinkama pasiskaitymui ne tik jaunimui, bet ir suaugusiems. Pažinkime šių laikų lietuviško jaunimo dvasią ir polėkius! Šią knygą galėtumėte įsigyti visos liuanistinės mokyklos bet kurioje pasaulio šalyje ir lietuviškos jaunimo organizacijos -- skautai, ateitininkai ir kt. sau asmeniškai ir savo knygynėliams.

Užsakymus su money orderiu ar čekiu siųsti: P. P. Stankevičius, 3751 So. Wallace St., Chicago 9, Ill. (78, 79, 80)